

ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปี

การศึกษา 2560

วันนิสา พูนรัตนทรัพย์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560

วันนิสา พุนรัตน์ทรัพย์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

FACTOR FOR DECISION MAKING OF CURRENT FIRST YEAR STUDENTS TO STUDY IN
UNIVERSITY OF PHAYAO IN ACADEMIC YEAR 2017

An Independent Study in Partial Fulfillment of Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

August 2018

Copyright of University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ของ วันนิสา พุณรัตน์ทรัพย์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพวิทย์)

เรื่อง:	ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	วันนิสา พุณรัตน์ทรัพย์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2561
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ
คำสำคัญ	ปัจจัยในการตัดสินใจ, การเข้าศึกษาต่อ

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา และเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา จำแนกตามกลุ่มศาสตร์ และภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 367 คน จากจำนวนวนนิสิต 4,499 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า

1. การศึกษาเรื่องปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา จำแนกตามกลุ่มศาสตร์ และภูมิภาค นิสิตที่ศึกษาต่อในกลุ่มศาสตร์ต่างกันความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มศาสตร์พบว่า กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาอยู่ในระดับมาก

โดยนิสิตที่ศึกษาอยู่กลุ่มศาสตร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 3 ด้านคือ ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการพิสูจน์เพื่อหาความแตกต่างของกลุ่มนิสิตที่มีความเห็นแตกต่างกันเป็นกลุ่มศาสตร์

Title: FACTOR FOR DECISION MAKING OF CURRENT FIRST YEAR STUDENTS TO STUDY IN UNIVERSITY OF PHAYAO IN ACADEMIC YEAR 2017

Author: Vannisa Phunrattanasap, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2018

Advisor: Assistant Professor Dr. Santi Buranachart

Keyword Factors for decision admission

ABSTRACT

This research is intended to study the decision factor of the 1st year student of University of Phayao who peruse their study in University of Phayao and compare the decision factors of students who peruse their study in University of Phayao by the subject group and their residents from the samples. The sample group are 367 students from the 4,499 students. The tool which use to collect data is a rating-based query (Scale) 5 levels. Analyzation of data. the results of the study showed that.

1. Study on the decision factor of the 1st year student of University of Phayao who peruse their study in University of Phayao, with an average of the highest levels. When focus on each factor found that the instructor is the highest factor, the secondary factor is the image of the university and the third factor is studying course, learning equipment and management.

2. Comparison the decision factors of students who peruse their study in University of Phayao by the subject group and their residents. Students who study in different subject group and their residents are giving the result in high level for 5 contents, and when focus on each factor found that the humanities and social sciences group and the science and technology group has a moderate level in the decision factors of students who peruse their study in University of Phayao. There is health sciences group who has the decision factors of students who peruse their study in University of Phayao in a high level.

The students who are studying in different subject groups have the opinion for the factors of perusing their study in University of Phayao for 3 factors, studying course, learning equipment and management, are significantly different in statistics at .05 levels, thus proving to find the difference opinion of student from subject group.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจ็ดหล้า สุนทรวิภาต ผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา กาวีระ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และ ดร.ปิยะพงษ์ แสงแก้ว อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้

ขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยพะเยาที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม คุณประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมนุชาบิดามารดา บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

วันนิสา พุณรัตน์ทรัพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยพะเยา	7
ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	10
ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38

การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	42
ส่วนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา	46
บทที่ 5 บทสรุป.....	58
สรุปผลการวิจัย	58
อภิปรายผลการวิจัย	61
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	74
ประวัติผู้วิจัย	80

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	24
ตาราง 2 แสดงกลุ่มศาสตร์ที่ใช้ในการวิจัย	37
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	38
ตาราง 4 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	42
ตาราง 5 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	42
ตาราง 6 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) 5 ภาคการศึกษา	43
ตาราง 7 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง.....	43
ตาราง 8 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองรวมกัน.....	44
ตาราง 9 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มศาสตร์ที่เรียน	45
ตาราง 10 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภูมิฐานะ	45
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เป็นระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยรวม	46
ตาราง 12 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 รายข้อด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	47
ตาราง 13 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 รายข้อด้านหลักสูตร/สาขาวิชา.....	48
ตาราง 14 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 รายข้อด้านอาจารย์ผู้สอน.....	49

ตาราง 15 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1
 รายชื่อด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน.....50

ตาราง 16 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1
 รายชื่อด้านการบริหารจัดการ 51

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อใน
 มหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นรายด้าน โดยจำแนกนักศึกษาที่กลุ่มศาสตร์
 ต่างกัน52

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ปัจจัย ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้าน
 หลักสูตร/สาขาวิชา ที่ศึกษากลุ่มศาสตร์ต่างกัน.....53

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ปัจจัย ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้าน
 อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ศึกษากลุ่มศาสตร์ต่างกัน54

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านการ
 บริหารจัดการ ที่ศึกษากลุ่มศาสตร์ต่างกัน..... 54

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อใน
 มหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มาจากภูมิลำเนาต่างกัน55

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้าน
 ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน.....55

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้าน
 หลักสูตร/สาขาวิชา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน56

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้าน
 อุปกรณ์การเรียนการสอนของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน.....56

ตาราง 25 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านการ
บริหารจัดการของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน57

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย36

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตมนุษย์ และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นกลไกในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่กำลังเกิดขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและให้ความสนใจในการศึกษาเป็นอย่างมาก รวมถึงรัฐบาลได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนหันมาใส่ใจในเรื่องนี้ เพราะถือเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จในชีวิต และสามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต ในปัจจุบันการศึกษาได้มีการขยายตัวและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและกระจายออกสู่ภูมิภาคในประเทศไทย

เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553 ขึ้นและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 จึงถือได้ว่า มหาวิทยาลัยพะเยา ได้แยกออกจากมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่ไม่เป็นส่วนราชการอย่างเต็มรูปแบบ ถือได้ว่าเป็นข่าวที่น่ายินดีสำหรับชาวจังหวัดพะเยาที่มีสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพผ่านการผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตออกมารับใช้สังคมและประเทศชาติอย่างมากมาย ด้วยการนำของอธิการบดีและคณะผู้บริหารที่มีประสบการณ์และวิสัยทัศน์ที่รุุดไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อให้มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง สภามหาวิทยาลัยนเรศวรได้พิจารณาเห็นว่าในขณะนั้นวิทยาเขตสารสนเทศ พะเยามีศักยภาพและความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศได้แล้ว จึงได้จัดทำแผนรองรับโดยการปรับโครงสร้างการบริหารพร้อมจัดทำระเบียบมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการบริหารงานของมหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา พ.ศ. 2550 โดยเปลี่ยนชื่อจากวิทยาเขตสารสนเทศพะเยา เป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา เพื่อให้การบริหารจัดการมีอิสระจากมหาวิทยาลัยนเรศวร และได้ยกร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553 และยกร่างโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยพะเยาขึ้น ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553 เข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภาในวาระที่ 2-3 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2553 ซึ่งวุฒิสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553 ในวาระที่ 2

และ 3 โดยไม่มีการแก้ไขสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จึงได้สรุปเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบและสรุปเสนอสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณานำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 และได้นำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 44ก. ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยามีผลบังคับใช้เป็นมหาวิทยาลัยพะเยาโดยสมบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม 2553 เป็นต้นมา (พจนานุกรมศัพท์, 2556)

มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นสถาบันการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน และครอบคลุม 8 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน มุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ (Comprehensive University) โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา เพื่อรับใช้สังคมโดยมุ่งปฏิบัติภารกิจด้านการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการจัดการเรียนการสอน ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มากกว่า 100 หลักสูตร/สาขาวิชา โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชาหลัก คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย 15 คณะ 3 วิทยาลัย 1 วิทยาเขต (วิทยาเขตเชียงราย) และมีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ณ วิทยาลัยการจัดการกรุงเทพมหานคร ด้วย

ดังนั้น มหาวิทยาลัยพะเยาจึงมีนโยบายกระจายโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนในภูมิภาคต่าง ๆ ให้ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับนักเรียนที่อยู่ในเมือง โดยให้โอกาสนักเรียนตามภูมิภาคต่าง ๆ ได้มีโอกาสเข้าเรียนในหลักสูตร/สาขาวิชา ที่ตนเองสนใจ หรือชอบ ตามศักยภาพของนักเรียน เพราะมหาวิทยาลัยเชื่อว่าเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้วจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพต่อไป คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยพะเยาได้ให้ความสำคัญกลยุทธ์ในการหาวิธีการที่จะให้โรงเรียน และนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยาโดยได้ลงพื้นที่แนะนำและแสวงหาความร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนวเพื่อชี้แจงและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกับโรงเรียนในการดำเนินการรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยาซึ่งเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยพะเยาจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นการทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์สภาวะแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย คณะ หลักสูตรและสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยได้ทำการจัดการเรียน

การสอนขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจและรู้สึกสนใจในการที่จะตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยามากขึ้น

จากสภาพปัญหาการรับนิสิตที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายในแต่ละปี ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี และความสำคัญของผู้เรียนในฐานะปัจเจก นำเข้าที่จะเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพของมหาวิทยาลัย ประกอบกับมหาวิทยาลัยพะเยาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา และการตัดสินใจเข้าศึกษาของผู้เรียน ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานรับเข้าศึกษาของมหาวิทยาลัยพะเยา มีความต้องการที่จะศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อจะได้เป็นข้อมูลแก่มหาวิทยาลัยและผู้เกี่ยวข้อง โดยจะนำผลการศึกษาดังกล่าวไปปรับปรุงเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อไป และจะเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อปรับแนวทางการประชาสัมพันธ์ การแนะแนวเพื่อจูงใจให้เกิดความสนใจและต้องการจะเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยพะเยา ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ ตามทิศทางและศักยภาพของมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาจำแนกตามกลุ่มศาสตร์ และภูมิภาค

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตที่มีกลุ่มศาสตร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาแตกต่างกัน
2. นิสิตที่มีภูมิภาคต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา โดยใช้กรอบเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาเอกสาร

ต่าง ๆ ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 2) ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 4) ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน 5) ด้านการบริหารจัดการ
ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่แยกตามกลุ่มศาสตร์ และภูมิภาค
2. ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา และด้านการบริหารจัดการ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วย กลุ่มสังคมศาสตร์, กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ, กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 4,499 คน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง 376 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัย คือ เหตุอันเป็นทางให้เกิดผลหรือหนทางทำให้นิสิตตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หมายถึง ภาพสะท้อนที่เกิดขึ้นจากจิตใจ การรู้สึกนึกคิดที่มีต่อมหาวิทยาลัยพะเยา อาจได้มาจากประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ทางอ้อม การได้ยิน ได้ฟังมาจากการบอกเล่า บอกต่อ จากบุคคลอื่น โดยภาพดังกล่าวของบุคคลนั้น ๆ อาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์ตรง (Direct experience) และประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect experience)

ด้านหลักสูตร หมายถึง รายวิชา หรือกิจกรรมทางการศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

ด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน โดยทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีทักษะและเจตคติที่ดีในการถ่ายทอดความรู้ จนทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือ เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต่อไป

ด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย หมายถึง การสนับสนุนให้มีการผลิตบัณฑิต ให้มีความรู้ความสามารถอย่างเป็นระบบเหมาะสมกับระดับปริญญา และเพียงพอต่อตลาดแรงงานมีการทำวิจัยและพัฒนาที่เป็นการศึกษาอย่างมีระบบนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการและการนำมาประยุกต์ใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย มีการบริการด้านวิชาการ และการทำนุบำรุงศาสนา

การตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง ความประสงค์ของผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยาในปีการศึกษา 2560

กลุ่มศาสตร์ หมายถึง กระบวนการที่เป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำให้ได้ความรู้ที่สามารถทดสอบได้ ซึ่งกระบวนการที่กล่าวก็ประกอบไปด้วย 1) การสังเกตปรากฏการณ์ในธรรมชาติแล้วกำหนดปัญหา 2) การตั้งสมมุติฐาน 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ และ 5) การสรุปผล จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์มุ่งทำความเข้าใจความรู้ลึกซึ้งนึกคิด ความรู้สึกทางอารมณ์ จินตนาการ ความฝัน ความหมาย คุณค่า คุณธรรม และจริยธรรม มนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคลได้แสดงออกผ่านท่าทางการกระทำ คำพูด งานเขียนหรือผ่านผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวิธีวิทยาหลัก (Methodology) อยู่ทั้งการตีความ (Interpretation) ความหมาย (Meaning) ที่ซ่อนแฝงอยู่ภายในการศึกษาตีความนั้นมิได้ให้ความสำคัญแต่การรับรู้โลกภายนอกของมนุษย์ล้วนแล้วแต่สัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นกับความเข้าใจโลกภายในตนเอง

2. กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายถึง สาขาวิชาที่มีบทบาทในการเรียนรู้การผลิต และการใช้ประโยชน์จากความคิดใหม่ให้เกิดผลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เทคโนโลยีทำให้สังคมโลกที่เรียบง่าย กลายเป็นสังคมที่มีการดำรงชีวิตที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ก่อให้เกิดกระแสแห่งความไร้พรมแดน หรือกระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้ามาสู่ทุกประเทศอย่างรวดเร็ว

3. กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ หมายถึง สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพของมนุษย์และสัตว์ วิทยาศาสตร์สุขภาพสามารถแบ่งออกได้ 2 ส่วน ส่วนแรกคือ การศึกษาวิจัย และความรู้ที่เกี่ยวกับสุขภาพ ส่วนที่ 2 คือ การนำความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาสุขภาพ, รักษาโรค และทำความเข้าใจการทำงานของร่างกายมนุษย์และสัตว์ งานวิจัยด้านนี้วางอยู่บนฐานของชีววิทยา, เคมี และฟิสิกส์รวมถึงความรู้ด้านสังคมศาสตร์ เช่น สังคมวิทยาการแพทย์

ภูมิสำเนา หมายถึง ถิ่นที่อยู่ หรือบ้านเกิดของนิสิต แยกตามภูมิภาค แบ่งเป็น 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา
2. ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นที่ต้องการของสังคมใช้เป็นแนวทางในการวางแผนประชาสัมพันธ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา ได้ทำการศึกษาจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตามหัวข้อซึ่งจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยพะเยา
2. ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยพะเยา

เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553 ขึ้นและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยพะเยาได้แยกออกจากมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการอย่างเต็มรูปแบบ ถือได้ว่าเป็นข่าวที่น่ายินดีสำหรับชาวจังหวัดพะเยาที่มีสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพผ่านการผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตออกมารับใช้สังคมและประเทศชาติอย่างมากมาย ด้วยการนำของอธิการบดี และคณะผู้บริหารที่มีประสบการณ์และวิสัยทัศน์ที่รุุดไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.มณฑล สงวนเสริมศรี อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา กล่าวถึงความป็นมาของมหาวิทยาลัยพะเยาว่า มหาวิทยาลัยพะเยา ก่อนได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้อยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายโอกาสและการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ประกอบมหาวิทยาลัยได้พิจารณาร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดและสมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดพะเยารวมทั้งผู้แทนจากภาครัฐและเอกชน ในการแก้ปัญหาเรื่องรายได้และการศึกษาของประชากรในจังหวัดพะเยา โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ จึงได้จัดโครงการกระจายโอกาสทางการศึกษา

สู่จังหวัดพะเยาขึ้น เพื่อตอบสนองนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยขยายเขตการศึกษาออกสู่ภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศในอนาคต ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้พิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อมาคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2539 ได้มีมติให้ใช้ชื่อว่า “วิทยาเขตสารสนเทศพะเยา” การจัดการเรียนการสอนระยะเริ่มแรกได้ใช้อาคารของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมเป็นการชั่วคราว สำหรับสถานที่ตั้งถาวร มหาวิทยาลัยนเรศวรได้ร่วมกับทางจังหวัดพะเยาจัดหาสถานที่ตั้ง ณ บริเวณ ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วยที่ดินจำนวน 5,727 ไร่ เมื่อการก่อสร้างได้แล้วเสร็จจึงได้ย้ายมาสถานที่ตั้งถาวร และเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา ต่อมาเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2550 ในคราวประชุมครั้งที่ 13 (4/2550) สภามหาวิทยาลัยนเรศวร ได้มีมติให้เปลี่ยนชื่อ “มหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตสารสนเทศพะเยา” เป็น “มหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา”

ภายใต้การบริหารงานมหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.มณฑล สงวนเสริมศรี ได้จัดทำแผนแม่บทเพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศในอนาคต ทำให้มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ต่าง ๆ รองรับบุคลากรและนิสิต ประกอบด้วย อาคารสำนักงานอธิการบดี อาคารเรียนรวม กลุ่มอาคารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาคารปฏิบัติการ อาคารหอพักนิสิต อาคารหอพักอาจารย์ อ่างเก็บน้ำสนามกีฬากลางแจ้ง กลุ่มอาคารเรียนรวม สำนักหอสมุด กลุ่มอาคารวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อาคารเรียนและปฏิบัติการวิจัยด้านภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถานีไฟฟ้าย่อย และอาคารศูนย์บริการวิชาการจังหวัดเชียงรายนอกจากนั้น มหาวิทยาลัยได้สร้าง อาคารสถาบันศึกษาและสืบสานศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมล้านนา (ไต) ขึ้น ด้วยงบประมาณ 183,700,000 บาท ได้รับการออกแบบโดยอาจารย์จุลทัศน์ กิติบุตร ศิลปินแห่งชาติสาขาสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัยแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ หอประชุมขนาด 2,800 ที่นั่ง ลานอเนกประสงค์และห้องสำนักงาน รูปทรงของอาคารเป็นแนวศิลปะล้านนาร่วมสมัย ซึ่งนำเอาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของศิลปกรรมล้านนามาปรับประยุกต์ให้เข้ากับอาคารสมัยใหม่ได้อย่างลงตัวและอาคารสถาบันศึกษาและสืบสานศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมล้านนา (ไต) แห่งนี้จะเป็นสถานที่ที่ใช้สำหรับรับพระราชทานปริญญาบัตร ให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553 ขึ้น และเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 มหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา ได้รับการจัดตั้งเป็น “มหาวิทยาลัยพะเยา (University of Phayao)” ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา

ปรัชญา

ปณฺญาชฺวี เสฏฺฐชฺวี นาม (ปณฺญาชฺวี เสฏฺฐชฺวี นามะ) "ดำรงชีวิตด้วยปัญญา ประเสริฐที่สุด" (A Life of Wisdom is the Most Wondrous of All)

ปณิธาน

ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน (Wisdom for Community Empowerment)

วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐ เพื่อเปิดโอกาสในการผลิตบัณฑิต ให้เป็นเสาหลักของครอบครัว และเป็นแบบอย่างของมหาวิทยาลัยรับใช้สังคม

วัตถุประสงค์

ใช้วัตถุประสงค์ (จุดเน้น) ร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย (Core Purposes) 5 ประการ คือ

1. เพื่อจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นิสิตอยู่และเรียน (Live and Learn) อย่างมีความสุข จบไปมีงานทำและเป็นคนดีของสังคม
2. เพื่อทำการวิจัยที่เน้นการสร้างปัญญาารวมหมู่ (Collective Intelligence) เคียงคู่ชุมชน (สนับสนุนแนวคิด OUOP – One University One Province)
3. เพื่อบริการวิชาการโดยเน้นการใช้ปัญญาารวมหมู่เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน (Community Empowerment)
4. เพื่อทำนุบำรุงภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น (Local Wisdom)สู่สากล
5. เพื่อบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และยึดมั่นในธรรมาภิบาล (Good Governance)

ค่านิยมร่วม

ใช้ค่านิยมร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย (Core Values) โดยยึดหลักคิด 7 ประการ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มีความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน (Mutual Trust) เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และทำให้เกิดความเป็นสากล (Internationalization) ซึ่งจะสอดรับ ส่งเสริม และเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของปณิธาน และวัตถุประสงค์ (ในข้อ 1 และ 2) ประกอบด้วย

1. Competence – หลักความรู้ความสามารถ (ให้ความสำคัญกับผู้ที่มีความสามารถสูงเป็นอันดับแรกก่อนเสมอ) (จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กรที่จะต้องช่วยกันยกระดับความรู้ความสามารถของตนเองให้ดียิ่งขึ้นตลอดเวลา) (เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เกิด Competitiveness และ Leadership)

2. Freedom – หลักเสรีภาพ (มีเสรีภาพที่จะคิดที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์) (เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิด Excellence) (ทำให้เกิดความเป็นเลิศที่หลากหลายตามที่ตนเองถนัดหรือเชี่ยวชาญ)
3. Justice – หลักความถูกต้องยุติธรรม (มีความถูกต้องและยุติธรรมอยู่ในหัวใจตลอดเวลา) (มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ) (ทำให้เกิดความเคารพนับถือและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน)
4. Generosity – หลักความมีน้ำใจ (มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยให้ถือเป็น “สิทธิ” ของผู้ที่อ่อนแอกว่าที่จะได้รับความช่วยเหลือและเป็น “หน้าที่” ของผู้ที่เข้มแข็งกว่าที่จะต้องให้การช่วยเหลือ) (ทำให้เกิดวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข)
5. Team Learning and Working – หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำงานเป็นทีม (เน้นการเรียนรู้จากการทำงานและการดำเนินชีวิต) (ทำให้เกิดปัญญารวมหมู่)
6. Shared Vision – หลักการมีเป้าหมายร่วมกัน (มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน) (ทำให้เกิดพลังสามัคคี) (ทำให้เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้)
7. Local and Global Spirit – หลักความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและสากล คือ ยึดคติ “องค์ความรู้ที่ผลิตและที่ใช้เป็นระดับสากล ส่วนจิตวิญญาณอยู่ที่การรับใช้ชุมชนและสังคมไทย” (ทำให้เกิดความเป็นสากล หรือ Internationalization)

ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ บุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญแก่การศึกษา โดยมีแนวคิดที่ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงที่สุดคือ ระดับอุดมศึกษาจนมีคำกล่าวที่ว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมคนที่มีปริญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะเพื่อประกอบอาชีพให้มีความชำนาญ สร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศ ซึ่งปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้น ได้มีผู้นิยมเข้าศึกษาต่อกันมากขึ้น เนื่องจากระบบการศึกษาระดับต้น ๆ ในประเทศไทยได้ขยายตัวมากขึ้น ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนที่สำคัญอีกอย่างก็คือ ค่านิยมในปริญญา การได้รับปริญญาชั้นสูงจะมีประโยชน์ในการทำงาน ลักษณะการทำงานหลายอย่างในประเทศไทยขึ้นอยู่กับปริญญาไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียว คนที่มีปริญญาสูงเท่านั้นที่จะ

สามารถเลื่อนไปสู่อำนาจที่สูง ๆ บางตำแหน่งได้ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุ เช่น เรียนจบปริญญาตรีแล้วยังหางานทำไม่ได้จึงเรียนต่อระดับปริญญาโทเพื่อชะลอการว่างงาน จึงมีผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจดีขึ้นทำให้การแข่งขันค่อนข้างสูง การได้พัฒนาตัวเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถทำให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ นอกจากนี้เหตุจูงใจในการศึกษาต่อของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามฐานะ และโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะมีแนวโน้มเข้าหาผลทางเศรษฐกิจ เช่น เรียนในสาขาวิชาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนักและที่สำคัญต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำ บางครั้งการเลือกเรียนต่อในระดับอุดมศึกษามักขึ้นอยู่กับค่านิยมของผู้ปกครอง เนื่องจากมีความเห็นว่าการเรียนในระดับอุดมศึกษานั้นจะทำให้บุตรหลานมีโอกาสได้งานที่ดี ๆ มีเงินเดือนสูง เป็นเจ้าคนนายคน เป็นที่เชิดหน้าชูตาของวงศ์ตระกูล ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็จะพยายามส่งบุตรหลานให้ได้เรียนจนถึงระดับสูงสุดอาจเรียนจนถึงระดับปริญญาเอกเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้

จากความสำคัญของการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี จึงมีผู้สนใจจำนวนมากมาศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องพัฒนาตัวเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วจะกลายเป็นผู้ล้าหลัง นอกจากนี้ผู้ที่จบการศึกษายังเป็นที่ยอมรับของสังคมส่งผลต่อความก้าวหน้าในการทำงานในอนาคตต่อไป

ความหมายของการตัดสินใจ

ณัชชา สุวรรณวงศ์ (2548, หน้า 175) ให้ความหมายของการตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเพื่อความสำเร็จที่ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่ยุงยากสลับซับซ้อนและมีวิธีการแก้ปัญหามากกว่าหนึ่งทางเสมอ

ณัฐพันธ์ เขจรินทร์ (2551, หน้า 138) ให้ความหมายว่า การตัดสินใจ หมายถึงกระบวนการใช้ความคิดและการกระทำของการรับรู้โดยการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา (Problem) หรือโอกาส (Opportunity) และประเมินทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับปัญหาหรือโอกาสที่เกิดขึ้น

Barnard (1938) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า คือ “เทคนิคในการที่จะพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ให้เหลือทางเลือกเดียว”

Simon (1956) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการหาโอกาสที่จะตัดสินใจ การหาทางเลือกที่พอเป็นไปได้ และทางเลือกจากงานต่าง ๆ ที่มีอยู่

Moody (1975) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจเป็นการกระทำที่ต้องทำเมื่อไม่มีเวลาที่จะหาข้อเท็จจริงอีกต่อไป ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ เมื่อใดถึงจะตัดสินใจว่าควรหยุดหาข้อเท็จจริงแนวทางแก้ไขจะเปลี่ยนแปลงไปตามปัญหาที่ต้องการแก้ไข ซึ่งการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายและใช้เวลา

Gibson and Ivancevich (1976) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญขององค์การ ที่ผู้บริหารจะต้อง กระทำอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร (information) ซึ่งได้รับมาจากโครงสร้างขององค์การ พฤติกรรมบุคคล และกลุ่มในองค์การ

Jones (1958) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจขององค์การว่าเป็นกระบวนการที่จะแก้ไขปัญหาขององค์การ โดยการค้นหาทางเลือก และเลือกทางเลือกหรือแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การที่ได้กำหนดไว้

1. การตัดสินใจเป็นกระบวนการ (process) นั้นหมายความว่า การตัดสินใจต้องผ่านกระบวนการคิด พิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์แล้ว ค่อยตัดสินใจเลือก ทางที่ดีที่สุด มีหลายท่านคิดว่าการตัดสินใจไม่มีขั้นตอนอะไรมาคิดแล้วทำเลย ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การคิดก็ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร (search) การออกแบบ (design) และการเลือก (choice) เพื่อให้สามารถเลือกทางเลือกได้ดีที่สุด

2. การตัดสินใจเกี่ยวข้องกับทางเลือก (solution) การตัดสินใจเป็นการพยายามสร้างทางเลือกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทางเลือกที่น้อยอาจปิดโอกาสให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือทางเลือกที่ดีกว่าได้ ผู้บริหารที่ดีจำเป็นต้องมีการฝึกฝนการสร้างทางเลือกที่มากขึ้นหลากหลายด้วยวิธีการคิดแบบริเริ่ม (initiative) และคิดแบบสร้างสรรค์ (creative thinking)

3. การตัดสินใจเกี่ยวข้องกับโครงสร้างขององค์การ จะเห็นว่าผู้บริหารในแต่ละระดับชั้นก็มีหน้าที่ในการตัดสินใจต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารระดับสูงจำเป็นต้องตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (strategic decision) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางที่ถูกต้องเพื่อใช้ทรัพยากรที่จำเป็นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนดไว้ ผู้บริหารระดับกลางจะตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการ (management decision) เป็นการตัดสินใจเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารระดับต้นจะตัดสินใจเกี่ยวกับ

การปฏิบัติการ (Operational decision) เป็นการตัดสินใจดำเนินการควบคุมงานให้สำเร็จตามระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การตัดสินใจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมคน จะเห็นว่าการตัดสินใจเกี่ยวข้องกับตั้งแต่คนเดียว กลุ่มและทั้งองค์การ ซึ่งพฤติกรรมคนแต่ละคนก็แตกต่างกัน ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความเข้าใจ และมีจิตวิทยาเกี่ยวข้องกับบุคคลกลุ่ม และองค์การที่ดีพอจึงจะทำให้การตัดสินใจประสบความสำเร็จได้

จากความหมายของการตัดสินใจที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาสรุปได้ว่าผลสรุป หรือผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเพื่อเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ทรัพยากร และบุคคล สามารถนำไปปฏิบัติและทำให้งานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ การตัดสินใจ เป็นส่วนหนึ่งของบทบาทของผู้บริหารที่เกิดจากตำแหน่งและอำนาจที่เป็นทางการ คือบทบาทการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) บทบาทผู้จัดการสถานการณ์ที่เป็นปัญหา (Disturbance Handler) บทบาทผู้จัดทรัพยากร (Resource Allocator) และบทบาทผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator)

กระบวนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจเป็นการกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งในการตัดสินใจโดยมีลำดับขั้นของกระบวนการดังกล่าวนั้นเป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลและมีกฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้น ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจจึงมีอยู่หลายรูปแบบโดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้

ภัทรารุณี ชาโคตร (2539, หน้า 135-139) ให้ความหมาย กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) หมายถึง การกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย การตัดสินใจโดยมีลำดับขั้นของกระบวนการ ดังกล่าวเป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลและมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจ ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีอยู่หลายรูปแบบ แล้วแต่ความคิดเห็นของนักวิชาการ Plunkett and Attner (1994, หน้า 162) ได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define the problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อไป ของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรระมัดระวังมิให้เกิดความผิดพลาดในการระบุปัญหาขององค์การ ทั้งนี้ ผู้บริหาร

ควรแยกแยะความแตกต่างระหว่างอาการแสดง (symptom) ที่เกิดขึ้นกับตัวปัญหาที่แท้จริงเสียก่อน ยกตัวอย่าง เช่น กรณีที่ยอดขายของบริษัทลดลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากคุณภาพสินค้าต่ำ จะเห็นว่าการที่ยอดขายลดลง เป็นอาการแสดง และปัญหาที่ต้องแก้ไขได้แก่ การที่คุณภาพสินค้าต่ำ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดต้องคอยสังเกตอาการแสดงต่าง ๆ ที่ต้องรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการค้นหาสาเหตุของอาการแสดงเหล่านั้น ซึ่งจะนำไปสู่การระบุปัญหาที่แท้จริงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์การ โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งเวลาซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบบ่อยอยู่เสมอ ๆ การรู้ถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีเงื่อนไขว่าต้องส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าภายในเวลา 1 เดือน ทางเลือกของการแก้ไขปัญหาการผลิตสินค้าไม่เพียงพอที่มีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า 1 เดือน ก็ควรถูกตัดทิ้งไป

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Develop potential alternatives) ขั้นตอนต่อไป ผู้บริหารควรทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างเช่น กรณีที่องค์การประสบปัญหาเวลาการผลิตไม่เพียงพอ ผู้บริหารอาจพิจารณาทางเลือกดังนี้ 1) เพิ่มการทำงานกะพิเศษ 2) เพิ่มการทำงานล่วงเวลาโดยใช้ตารางปกติ 3) เพิ่มจำนวนพนักงาน หรือ 4) ไม่ทำอะไรเลยในการพัฒนาทางเลือก ผู้บริหารอาจขอความคิดเห็นจากนักบริหารอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จทั้งภายในและภายนอกขององค์การ ซึ่งอาจใช้วิธีการปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล หรือจัดการประชุมกลุ่มย่อยขึ้น ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลเหล่านั้นเมื่อผนวกรวมกับสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ของตนเองจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the alternatives) เมื่อผู้บริหารได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ โดยจะนำเอาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับกันอย่างรอบคอบ และควรวิเคราะห์ทางเลือกในสองแนวทาง คือ 1) ทางเลือกนั้นสามารถนำมาใช้จะเกิดผลต่อเนื่องอะไรตามมา ตัวอย่าง เช่น ถ้าโคเวต้าปกติในการผลิตมอเตอร์ของแผนกผลิตเท่ากับ 500 เครื่องต่อเดือน แต่แผนกผลิตต้องผลิตมอเตอร์ให้ได้ 1,000 เครื่อง ภายในสิ้นเดือนนี้ โดยมีข้อจำกัดด้านต้นทุนขององค์การว่าจะจ่ายค่าจ้างพนักงานเพิ่มขึ้นไม่เกิน 10,000 บาทเท่านั้น ทางเลือกหนึ่งของ

การแก้ปัญหาอาจทำได้โดยการจ้างพนักงานทำงานล่วงเวลาในวันหยุดและเวลากลางคืน แต่เมื่อประเมินได้แล้วพบว่าวิธีนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นถึง 17,000 บาท ผู้บริหารก็ควรตัดทางเลือกนี้ทิ้งไป เพราะไม่สามารถนำมาใช้ได้ภายใต้ข้อจำกัดด้านต้นทุน อย่างไรก็ตาม ทางเลือกบางทางเลือกที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดขององค์การก็อาจทำให้เกิดผลต่อเนื่องที่ไม่พึงประสงค์ตามมา เช่น ทางเลือกหนึ่ง ของการเพิ่มผลผลิต ได้แก่การลงทุนติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ แต่อาจมีปัญหากับการลดลงของขวัญกำลังใจของพนักงานในระยะต่อมา เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเรื่องในภายหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด แต่บางครั้งผู้บริหารอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอม โดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือกนำมาผสมผสานกัน

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อผู้บริหารได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกำหนดโปรแกรมของการตัดสินใจ โดยระบุถึงตารางเวลา การดำเนินงาน งบประมาณ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบวิธี กฎ ระเบียบ และนโยบาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้โดยได้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด

ลักษณะของการตัดสินใจ

กุลชลี ไชยน์นตา (2539, หน้า 130) ได้สรุปลักษณะของการตัดสินใจไว้ ดังนี้

1. การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยที่ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด

2. การตัดสินใจเป็นหน้าที่ที่จำเป็น เพราะทรัพยากรมีจำกัด และมนุษย์มีความต้องการไม่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินใจเพื่อให้ได้รับประโยชน์และความพอใจจากการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

3. ในการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์การ อาจมีการขัดแย้งกัน เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายบุคคล ฝ่ายการเงินการบัญชี ฝ่ายการบริหารงานบุคคล แต่ละฝ่ายอาจมีเป้าหมายของการทำงานขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ตัดสินใจชี้ขาด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยส่วนรวม

4. กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ข้อจำกัด การกำหนดทางเลือก ส่วนที่สองเป็นการเลือกทางเลือกหรือกลยุทธ์ที่ดีที่สุดตามสถานการณ์

5. การตัดสินใจมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและลักษณะของปัญหา เช่น อาจแบ่งออกได้เป็นการตัดสินใจตามลำดับขั้น ซึ่งมักเป็นงานประจำ เช่น การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตารางการทำงาน เป็นต้น และการตัดสินใจที่ไม่เป็นไปตามลำดับขั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นประจำ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการริเริ่มงานใหม่ เช่น ตั้งคณะใหม่ หรือขยายโรงงานใหม่ เป็นต้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ จากการทบทวนเอกสารตำราเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ พบว่ามีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศหลายท่านได้แบ่งปัจจัยไว้หลายประการ ดังนี้

Oppenheim (1979, หน้า 63) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่

1. ค่านิยม (Value) ค่านิยมจะมีอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีตัวเลือกหลายตัว ตัวเลือกที่หนึ่งอาจมีผลทำให้ค่านิยมพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในด้านที่ดีขึ้น ในขณะที่ตัวเลือกที่สองสามารถสร้างค่านิยมใหม่ที่เหมาะสมกับความต้องการได้อย่างไรก็ตามจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของ บุคคลนั้น

2. ประเภทของครอบครัว (Type of Family) ประเภทของครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจ เช่น ขนาดของครอบครัว การเงินของครอบครัว อาชีพและการศึกษาของสมาชิกที่อยู่อาศัยและศาสนา ของครอบครัวจะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจ

3. ทิศทางของเศรษฐกิจสังคม (The Socioeconomic Setting) เศรษฐกิจของประเทศจะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจซื้อ กล่าวคือ ในช่วงที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองผู้คนส่วนใหญ่จะทำงานและมีเงิน สำหรับจับจ่ายใช้สอยได้อย่างสบายใจ แต่เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำก็จะตระหนักถึงสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงจึงจับจ่ายใช้สอยน้อยลง

Kotler and Armstrong (2001) ได้กล่าวว่า การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคนั้นจะทำให้ทราบถึงลักษณะความต้องการของผู้บริโภคทางด้านต่าง ๆ และสามารถจะจัดหาแนวทางกระตุ้นการตลาดให้เหมาะสม ซึ่งได้มีการแบ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ออกเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural Factor) เป็นสัญลักษณ์และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น โดยเป็นที่ยอมรับจากคนรุ่นหนึ่งจนถึงอีกรุ่นหนึ่ง โดยเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ซึ่งวัฒนธรรมแบ่งออกเป็นวัฒนธรรมพื้นฐาน วัฒนธรรมย่อยและชนชั้นของสังคม

2. ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อซึ่งประกอบด้วย

2.1 กลุ่มอ้างอิง (Reference Groups) เป็นกลุ่มที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มนี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็นและค่านิยมบุคคลในกลุ่มอ้างอิง

2.2 กลุ่มครอบครัว (Family) บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติความคิดเห็นและค่านิยมของบุคคล

2.3 บทบาทและสถานะ (Roles and Statuses) บุคคลคนหนึ่งอาจจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่ม ซึ่งบุคคลนั้นจะมีบทบาทและสถานะที่แตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มที่รวมอยู่

3. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) ได้แก่ อายุ ขั้นตอนวัฏจักรชีวิตครอบครัว อาชีพ โอกาสทางเศรษฐกิจ การศึกษา รูปแบบการดำรงชีวิต

4. ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological Factors) การเลือกซื้อของบุคคลได้รับอิทธิพลจาก ปัจจัยทางจิตวิทยาซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในตัวผู้บริโภคเองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อและการใช้สินค้า

ฉัตรพร เสมอใจ (2550, หน้า 57) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีการตัดสินใจที่เหมือนหรือแตกต่างกันนั้นล้วนมีผลมาจากลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถแบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจได้เป็น 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยภายใน (Internal Factors) และ 2) ปัจจัยภายนอก (External Factors)

1. ปัจจัยภายใน (Internal Factors) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลในด้านความคิดและการแสดงออกซึ่งมีพื้นฐานมาจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยที่ปัจจัยภายในประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความจำเป็น ความต้องการหรือความปรารถนา แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ทักษะ การรับรู้ และการเรียนรู้ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1.1 ความจำเป็น (Needs) ความต้องการ (Wants) และความปรารถนา (Desires) เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันและสามารถใช้แทนกันได้ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้คำว่า “ความต้องการ” ทั้งนี้ โดยที่ความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้นจะเป็นจุดเริ่มต้นของความ ต้องการในการใช้สินค้าหรือบริการคือ เมื่อเกิดความจำเป็นหรือความต้องการไม่ว่าในด้านร่างกายหรือจิตใจขึ้นบุคคลจะหาทางที่จะตอบสนอง ความจำเป็นหรือความต้องการนั้น

1.2 แรงจูงใจ (Motivate) เมื่อบุคคลเกิดปัญหาทางกายหรือในจิตใจขึ้นและหากปัญหานั้น ไม่รุนแรงเขาอาจปล่อยวางไม่คิด ไม่ใส่ใจ หรือไม่ทำการตัดสินใจใด แต่หากปัญหานั้นขยายตัวหรือเกิดความรุนแรงยิ่งขึ้นเขาก็จะเกิดแรงจูงใจในการพยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้นที่เกิดขึ้นนั้น

1.3 บุคลิกภาพ (Personality) เป็นลักษณะนิสัยโดยรวมของบุคคลที่พัฒนาขึ้นมา จากความคิด ความเชื่อ อุปนิสัยและสิ่งจูงใจต่าง ๆ ระยะเวลาและแสดงออกมาในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการกำหนดรูปแบบในการตอบสนอง (Reaction) ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นลักษณะของการตอบสนองในรูปแบบที่คงที่ต่อตัวกระตุ้นทางสภาพแวดล้อม เช่น ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้นำจะแสดงออก หรือตอบสนองต่อปัญหาด้วยความมั่นใจ และกล้าแสดงความคิดเห็น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ในขณะที่ผู้ที่ขาดความมั่นใจในตนเองไม่กล้าเสนอแนะความคิดเห็นและรับอิทธิพลจากผู้อื่นได้ง่ายจะมีลักษณะเป็นคนที่ชอบตามผู้อื่น

1.4 ทักษะ (Attitude) เป็นการประเมินความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล โดยทัศนคติจะมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ดังนั้น เมื่อเราต้องการให้บุคคลใด ๆ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเราจะต้องพยายามที่จะเปลี่ยนทัศนคติของเขาก่อน แต่ในความเป็นจริงทัศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยากเนื่องจากเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในจิตใจ ดังนั้น การปรับตัวให้เข้ากับพฤติกรรมของบุคคลย่อมกระทำได้ง่ายกว่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลซึ่งต้องใช้ความเข้าใจ แรงพยายามและระยะเวลาดำเนินการที่ยาวนาน

1.5 การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการของบุคคลในการยอมรับความคิดหรือการกระทำของบุคคลอื่น ก้าวแรกของการเข้าสู่ความคิดในการสร้างความต้องการแก่บุคคลต้องสร้างให้เกิดการรับรู้ก่อน โดยการสร้างภาพลักษณ์ของสินค้าหรือบริการให้มีคุณค่าซึ่งจะเป็นการสร้างการยอมรับได้

1.6 การเรียนรู้ (Learning) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากการรับรู้และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนแปลงและคงอยู่ในระยะยาว ดังนั้น หากมีการรับรู้แต่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อนข้างจะคงที่ก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้

2. ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคลซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรม โดยปัจจัยภายนอกแบ่งออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

2.1 สภาพเศรษฐกิจ (Economy) เป็นสิ่งที่กำหนดอำนาจซื้อของผู้บริโภคทั้งในรูปแบบของตัวเงิน และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.2 ครอบครัว (Family) การเลี้ยงในภาพครอบครัวที่แตกต่างกันส่งผลให้บุคคลมีความแตกต่างกัน เช่น การตอบสนองต่อความต้องการต่อผลิตภัณฑ์ของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัว ซึ่งครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมบุคคลได้สูงกว่าสถาบันอื่น ๆ เนื่องจากบุคคลจะใช้ชีวิตในวัยเด็กซึ่งเป็นวัยซึมซับและเรียนรู้ลักษณะอันจะก่อให้เกิดเป็นนิสัยประจำของบุคคลไปตลอดชีวิต เป็นต้น

2.3 สังคม (Social) กลุ่มสังคมนอก ๆ ตัวของบุคคลมีผลต่อการปรับพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันของสังคม เพื่อการยอมรับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือที่เรียกว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ประกอบด้วยรูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyles) ค่านิยม ของสังคม (Social Values) และความเชื่อ (Believes) นอกจากนี้สังคมอาจเป็นได้ทั้งสังคมอาชีพ และสังคมท้องถิ่นทำให้ต้องศึกษาถึงลักษณะของสังคมเพื่อจะทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลของสังคมที่มีต่อการอยู่ร่วมกัน ของมนุษย์โดยเฉพาะบรรทัดฐาน (Norms) ที่สังคมกำหนด

2.4 วัฒนธรรม (Culture) เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่สังคมเชื่อถือเป็นสิ่งดีงาม และยอมรับมาปฏิบัติเพื่อให้สังคมดำเนินและมีพัฒนาการไปได้ด้วยดี บุคคลในสังคมเดียวกันจึงต้องยึดถือและปฏิบัติ ตามวัฒนธรรมเพื่อการอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยวัฒนธรรมเป็นกลุ่มของค่านิยมพื้นฐาน (Basic Values) การรับรู้ (Perception) ความต้องการ (Wants) และพฤติกรรม (Behaviors) ซึ่งเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกของสังคมในครอบครัว ชุมชน และสังคมจึงเป็นรูปแบบหรือวิถีทางในการดำเนินชีวิตที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับ ประกอบด้วยค่านิยมการแสดงออก ค่านิยมการใช้วัตถุหรือสิ่งของ หรือแม้กระทั่งวิถีคิดก็เป็นวัฒนธรรมด้วย

2.5 ตัวกระตุ้นทางการตลาด (Marketing Stimuli) โอกาสที่ผู้บริโภคจะได้พบเห็น รู้สึก ค้นเคยกับสินค้าหรือบริการนั้น โดยใช้เครื่องมือทางการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งทำให้ผู้บริโภคมีความไว้วางใจและมีความยินดีที่จะใช้สินค้านั้น ดังนั้น ธุรกิจจึงควรเน้นในเรื่องของการทำให้เกิดการพบเห็นในตราสินค้า (Brand Contract) นำสินค้าเข้าไปให้ผู้บริโภคได้ พบเห็น ได้รู้จัก สัมผัส ได้ยิน ได้ฟังด้วยความถี่สูง การสร้างให้บุคคลเกิดการเปิดรับมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้ได้ประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น

2.6 สภาพแวดล้อม (Environment) การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น ความแปรปรวนของสภาพอากาศ การขาดแคลนน้ำหรือเชื้อเพลิง ผลกระทบของปรากฏการณ์ El Ninyo และ La Niya เป็นต้น ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันของสภาพอากาศทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อเครื่องปรับอากาศได้เร็วและง่ายขึ้น หรือราคา น้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นมากส่งผลให้ผู้บริโภคใช้รถยนต์น้อยลง เป็นต้น

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค ดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริโภคแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผลมาจาก ความแตกต่างกันของลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลทำให้พฤติกรรมการตัดสินใจของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน (Internal Factor) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลในด้านความคิด และการแสดงออกซึ่งมีพื้นฐานมาจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ความจำเป็น ความต้องการของบุคคล แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ทัศนคติ การรับรู้และการเรียนรู้ และสำหรับปัจจัยภายนอก (External Factor) เป็นปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคลซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรม ประกอบด้วย สภาพเศรษฐกิจ ครอบครัวยุค สังคม วัฒนธรรม ตัวกระตุ้นทางการตลาด และสภาพแวดล้อมทั่วไป

ทฤษฎีการตัดสินใจแบบสมเหตุสมผล (the rational comprehensive theory)

ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากแนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจ ของบุคคลและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจที่พิจารณาจากความสมเหตุสมผล ซึ่งพัฒนาโดย นักคณิตศาสตร์ (mathematicians) นักจิตวิทยา (psychologists) และนักสังคมศาสตร์อื่น ๆ ดังนี้

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2541, หน้า 370–374) อธิบายว่า ทฤษฎีหลักการและเหตุผล เป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นการตัดสินใจเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์สูงสุดไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือองค์การ และทฤษฎีหลักการและเหตุผล ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

ประการแรก ผู้ตัดสินใจต้องเผชิญกับปัญหาที่สามารถจำแนกออกจากปัญหาอื่นได้ หรืออย่างน้อยที่สุดก็สามารถพิจารณาเปรียบเทียบกับปัญหาอื่นได้อย่างมีความหมาย

ประการที่สอง ผู้ตัดสินใจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าประสงค์ (goals) ค่านิยม (values) หรือวัตถุประสงค์ (objectives) ที่ผู้ตัดสินใจจะต้องคำนึงถึงและสามารถทำให้การพิจารณาปัญหามีความชัดเจนและจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกรณี

ประการที่สาม การตรวจสอบทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน

ประการที่สี่ การตรวจสอบผลลัพธ์ทั้งด้านต้นทุน (costs) ผลประโยชน์ (benefits) ข้อได้เปรียบ (advantages) และข้อเสียเปรียบ (disadvantages) ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ เลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง

ประการที่ห้า การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ อาจจะเกิดขึ้นของทางเลือกแต่ละทางเลือก

ประการสุดท้าย ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกและผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือกที่จะต้องตอบสนองเป้าหมาย ค่านิยมหรือวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือ มีค่าใช้จ่ายต่ำสุดขณะที่มีผลตอบแทนสูงสุด ผลการดำเนินงานตามกระบวนการดังกล่าวคือการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะทำให้ผู้ตัดสินใจได้รับผลประโยชน์สูงสุด

ทฤษฎีส่วนเพิ่มมีองค์ประกอบ ดังนี้

ประการแรก การพิจารณาในการเลือกเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ และการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ จะพิจารณาไปพร้อม ๆ กันมากกว่าการที่จะพิจารณาแยกจากกันและกัน

ประการที่สอง ผู้ตัดสินใจจะพิจารณาเลือกเฉพาะทางเลือกบางทางเลือกที่สำคัญ ๆ 3–4 ทางเลือกเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งปกติมักไม่แตกต่างไปจากนโยบายเดิมมากนัก

ประการที่สาม การเปรียบเทียบประเมินทางเลือกจากประการที่สองจะพิจารณาเฉพาะผลที่สำคัญ ๆ เท่านั้น

ประการที่สี่ สำหรับปัญหาผู้ตัดสินใจกำลังเผชิญอยู่นั้น ผู้ตัดสินใจจะต้องทำการนิยามปัญหาใหม่อย่างต่อเนื่อง ทฤษฎีส่วนเพิ่มเปิดโอกาสให้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาวิธีการและเป้าหมาย (means and ends) หรือเป้าหมายและวิธีการ (means and ends) เพื่อให้การแก้ปัญหาที่มีความคล่องตัวและเป็นไปได้มากขึ้น

ประการที่ห้า ทฤษฎีนี้ถือว่าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกสุดท้ายจะวางการตัดสินใจอยู่บนความเห็นพ้องต้องกันของผู้กำหนดนโยบาย ซึ่งไม่ไดมองว่าวิธีนี้ประหยัดที่สุด หรือได้ผลมากที่สุดแบบทฤษฎีหลักการและเหตุผล

ประการสุดท้าย การตัดสินใจโดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงจากเดิมบางส่วนเป็นแนวทางการตัดสินใจที่สามารถใช้ใดคลองตัวไม่ตายตัวมากนัก อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีส่วนเพิ่มได้รับการวิจารณ์หลายประการ กล่าวคือไม่ไดมุ่งแก้ไขปัญหาระบบถอนรอกถอนโคนเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ดังนั้น จึงเป็นการแก้ไขปัญหาแบบอนุรักษ์นิยม (conservative)

จุฑามาศ ชูจินดา (2555) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ในเขตจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ในเขตจังหวัดนนทบุรีโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับ คือ เหตุผลส่วนตัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ภาพลักษณ์ของสถาบัน ปัจจัยทางสังคม และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เกษรา โพธิ์เย็น (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับเอกสารที่ใช้ในการรับสมัครเข้าใจง่ายแสดงให้เห็นว่าการเตรียมเอกสารที่ใช้ในการสมัครสอบเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องในด้านข้อมูลเกี่ยวกับสถาบัน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับความสะดวกต่อการเดินทางมาศึกษามีโปรแกรมวิชาให้เลือกหลากหลายโปรแกรมล้วนแต่เป็นข้อมูลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ด้านข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเหตุผลส่วนตัว เศรษฐกิจ สถาบัน สังคม บุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก

เชิดพงษ์ ชีระจิตต์, ชัชชัย แก้วสนธิ และรพี ดอกไม้เทศ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุลกิจพิทยาคม ที่คณะผู้วิจัยทำการศึกษาทั้ง 9 ด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของปัจจัยด้านช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารของนักเรียน ซึ่งทางสถาบันอุดมศึกษาสามารถที่จะนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และวางแผนกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนเป้าหมาย โดยการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และนักเรียนได้ทราบถึงความ

เคลื่อนไหวของหน่วยงาน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันรวมถึงผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรม และการสื่อสารผ่านทางสื่อออนไลน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ เกี่ยวกับคณะมหาวิทยาลัย หรือวิชาที่เปิดสอนจะทำให้การประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

คลฤดี สุวรรณศิริ (2550, หน้า 157-174) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยทางด้านลักษณะประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการศึกษา และปัจจัยด้านการรับรู้ศักยภาพของตนเองตัวแปรในด้านลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อได้แก่ อายุ เพศ คะแนนผลการเรียนเฉลี่ย ระดับการศึกษาของบิดามารดา การประกอบอาชีพของบิดามารดา และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการศึกษา ได้แก่ ทัศนคติ ต่อคุณค่าการศึกษา ทัศนคติต่อความมั่นคงและก้าวหน้า ทัศนคติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนในการตัดสินใจ ทัศนคติต่อเกียรติยศชื่อเสียง ทัศนคติต่อเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยด้านการรับรู้ตนเอง ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน และการพัฒนาตนเอง จากการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนชาย เนื่องจากปัจจุบันผู้หญิงได้รับการยอมรับให้สามารถศึกษาต่อในระดับสูงมีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานทัดเทียมกับผู้ชาย ส่งผลให้นักเรียนหญิงเกิดแรงจูงใจและตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลคะแนนต่ำ เนื่องจากพฤติกรรมการศึกษาของนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่มีผลการเรียนสูงจะมีความกระตือรือร้น ความเพียรพยายามแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และประกอบอาชีพรับราชการและนักธุรกิจจะมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำและประกอบอาชีพอื่น เนื่องจากบิดามารดาเป็นต้นแบบที่ดีส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคาดหวังในการศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียนและพบว่านักเรียนที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีจะมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดโอกาสทางการศึกษาโดยการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีค่าใช้จ่ายในรูปแบบค่าธรรมเนียมการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และค่าครองชีพอื่น ๆ ดังนั้นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำย่อมยากที่จะมีโอกาสศึกษาต่อเสมอภาคกับนักเรียนที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี ตัวแปรในด้านทัศนคติของนักเรียนต่อการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ได้แก่ ทัศนคติต่อคุณค่าของการศึกษาทัศนคติต่อความมั่นคงและก้าวหน้า ทัศนคติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนต่อการตัดสินใจ ทัศนคติต่อ

เกียรติยศชื่อเสียง ทศนคติต่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นสิ่งที่กำหนดเงื่อนไขหรือเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความคาดหวังและมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตเกิดความเพียรพยายามตั้งใจที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตัวแปรในด้านการรับรู้ศักยภาพที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีการตั้งเป้าหมายในการศึกษาทำให้เกิดแรงบันดาลใจและพยายามหาวิธีที่จะไปถึงจุดหมาย มีความมุ่งมั่นพยายามเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในการศึกษา และผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะตระหนักถึงความสามารถของตนและพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาอย่างเต็มที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาในระดับสูงขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

ในการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา ปีการศึกษา 2560 ได้ศึกษาจากงานวิจัย ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อ	ดลฤดี	เกษรา	ธารณี	ยุพา	ไชโย	ความถี่
	สุวรรณศิริ	โพธิ์เย็น	พัชรเจริญ	นิลลิต	จันทร์วิน	
	2550	2550	พงค์ 2554	2555	2557	
1. ด้านภาพลักษณ์	/	/	/	/	/	5
2. ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา	/	/	/	/	/	5
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	/	/	/	/	/	5
4. ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน	/	/	/	/	/	5
5. ด้านการบริหารจัดการ	/	/	/	/	/	5
6. ค่าใช้จ่าย	/	/	/	/	/	5
รวม	5	6	6	6	6	

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาพลักษณ์ 2) ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 4) ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และ 5) ด้านการบริหารจัดการ ผู้วิจัยจึงนำไปเป็นตัวแปรในการศึกษาถึงปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยาโดยมีรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านภาพลักษณ์

ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ พบว่า ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้เรียนเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพราะการศึกษาถือเป็นวิถีทางสำคัญในการก้าวไปสู่ความสำเร็จของหน้าที่การงานและเกียรติยศชื่อเสียงในอนาคต

เกษรา โพธิ์เย็น (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา พบว่า ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาจะต้องเป็นที่ยอมรับทางสังคมและหน่วยงานอื่น รวมไปถึงอาคารสถานที่ที่มีความสะอาด ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก และการให้ความสัมพันธ์กับชุมชน

ธาริณี พัทธเจริญพงศ์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรนานาชาติ ของนักศึกษาชาวต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศเพราะการศึกษาจะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพที่สามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศ จึงมุ่งปฏิรูปการศึกษาให้มีความเป็นเลิศและมีความทันสมัย

ยุพา นิลลิต (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ พบว่า ชื่อเสียงของสถาบันเป็นที่ยอมรับทางสังคม มีสภาพแวดล้อมและลักษณะทางกายภาพอื่น ๆ ที่สามารถดึงดูดใจ และทำให้มองเห็นภาพลักษณ์ของการให้บริการทางการศึกษาได้อย่างชัดเจน

ไชโย จันทร์นิล (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะบริหารศาสตร์สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาจารย์ของ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แสดงถึงคุณภาพของสถานศึกษาผลงานทางวิชาการที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันในระดับจังหวัด ทำให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในระดับประเทศ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้

สรุปด้านภาพลักษณ์ คือ กระบวนการบริหารงานที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์ และชื่อเสียงขององค์กรที่ถูกสร้างขึ้นแล้วจะมีอิทธิพลต่อสาธารณชน หรือผู้รับบริการให้เห็นคล้ายตามไปในทิศทางเดียวกัน มีความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เน้นเรื่องคุณภาพหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาจัดการเรียนการสอน มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา มีบรรยากาศที่ร่มรื่น

อาคารสถานที่สะอาดปลอดภัย การคมนาคมสะดวก และมีการให้ความสัมพันธ์กับชุมชน และความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับทางสังคมมาตั้งแต่ในอดีต

2. ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา

ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) กล่าวถึง ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา มีหลักสูตรและแผนการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานอุดมศึกษา มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย อยู่เสมอ มีการจัดการเรียนการสอนและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

เกษรา โพธิ์เย็น (2550) กล่าวถึง ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา มีการจัดหลักสูตร และกิจกรรมให้ทันสมัย มีบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

ธาริณี พัชรเจริญพงศ์ (2554) กล่าวถึง ด้านหลักสูตร/สาขาวิชาของมหาวิทยาลัย ที่เน้นการเรียนการสอนโดยการจัดบรรยากาศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในสาระการเรียนรู้ พื้นฐาน มีการจัดเนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรม บรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ต้องการ ของตลาดแรงงาน

ยุพา นิลลิต (2555) กล่าวถึง ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา มีเนื้อหาวิชาที่มีความน่าสนใจ มีความทันสมัยสามารถสร้างพื้นฐานความรู้ได้พอสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต

ไชโย จันทร์นิล (2557) กล่าวถึง ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ที่ตรงกับความต้องการในการเรียนและมีวิชาให้เลือกได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้และคุณธรรม เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และฝึกทักษะ การแก้ปัญหา ให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงสามารถคิดเป็น ทำเป็น ปฏิบัติคุณธรรมค่านิยม ที่ดีงาม และสามารถจัดสภาพแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้

สรุปด้านหลักสูตร/สาขาวิชา คือ การบริหารด้านหลักสูตรที่มีจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เน้นกระบวนการเรียนรู้ ความเหมาะสม จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาและกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการและการแก้ปัญหา ให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงสามารถคิดเป็น

ทำเป็น สนับสนุนให้ผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีความทันสมัยสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

3. ด้านอาจารย์ผู้สอน

ดลฤดี สุวรรณคีรี (2550) กล่าวถึง ด้านอาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริมผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสบการณ์จริง ให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน และมีการจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างและสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน

เกษรา โพธิ์เย็น (2550) กล่าวถึง ด้านอาจารย์ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน และผู้ปกครอง เอาใจใส่ในการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ สามารถคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ธาริณี พัทธเจริญพงศ์ (2554) กล่าวถึง ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และมีความชำนาญในแต่ละสาขาวิชาโดยมีคณาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะสาขานั้น ๆ มีการนำเอา เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสอน มีการหยิบยกประเด็นที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์มาอภิปราย ในชั้นเรียน

ยุพา นิลลิต (2555) กล่าวถึง ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ที่เข้าใจง่าย มีผลงานและประสบการณ์ด้านการสอนเป็นที่ยอมรับทางสังคม และมีทักษะการใช้ภาษาเป็นอย่างดี มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม และได้รับการอบรมและ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ไชโย จันทร์นิล (2557) กล่าวถึง ด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในด้านการสอนและมีทักษะการใช้ภาษาเป็นอย่างดี มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม และได้รับการอบรมและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีการประเมินผลของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สรุปด้านอาจารย์ผู้สอน คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ รวมไปถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาที่มีอิทธิพลที่จะสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์กร อาจารย์ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่สุดทำให้การเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย ของการศึกษา เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้นักเรียนโดยตรง บุคลิกภาพของ อาจารย์ผู้สอนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนควรมีประสบการณ์

และมีทักษะในการสอนเป็นอย่างดี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4. ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) กล่าวถึง ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ควรมีสื่อ และอุปกรณ์การเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีความหลากหลายและทันสมัย อย่างครบถ้วนและเพียงพอเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้

เกษรา โพธิ์เย็น (2550) กล่าวถึง ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน มีเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย และเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน

ธาริณี พัทธเจริญพงศ์ (2554) กล่าวถึง ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน มีเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย มีการศึกษาดูงานในต่างประเทศ มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ และมีระบบ การศึกษาที่มีมาตรฐานสากล

ยุพา นิลลิต (2555) กล่าวถึง ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน มีเครื่องมือและอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย การจัดการด้านสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้มีความเหมาะสมต่อบริบทและความต้องการของชุมชน ส่งผลต่อการยอมรับและความเชื่อมั่นของผู้ปกครองที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ เป็นปัจจัย สำคัญในการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของสถานศึกษามีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง อุปกรณ์การเรียนและการสอนมีความ ทันสมัย อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน และมีความพร้อมต่อการ จัดการเรียนการสอน มีสิ่งแวดล้อมที่มีความเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้อง ให้ความสำคัญและจัดให้เพียงพอเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ไชโย จันทรนิล (2557) กล่าวถึง ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน รวมไปถึง สภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้มีความเหมาะสม ทำเลที่ตั้ง ของสถานศึกษามีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง อุปกรณ์ การเรียนและการสอนมีความทันสมัย อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการมีเพียงพอต่อจำนวน ผู้เรียน และมีความพร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน มีสิ่งแวดล้อมที่มีความเป็นธรรมชาติ

สรุปด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนภายใต้บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่สวยงาม พร้อมมีอุปกรณ์ และสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ ทันสมัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ทางภาษา และแหล่ง

สืบค้นข้อมูลที่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนและบุคลากร พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้วย

5. ด้านการบริหารจัดการ

ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) กล่าวถึง ด้านการบริหารจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการศึกษาที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะให้ทุกภาคส่วนสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการ ได้รับความเชื่อถือและฝ่ายผู้รับบริการ มีความพึงพอใจในการบริการด้าน การศึกษาที่ได้รับการศึกษาจะจัดให้มีคุณภาพสูงขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันทางการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน จะต้องสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่เสมอ

เกษรา โพธิ์เย็น (2550) กล่าวถึง ด้านการบริหารจัดการหรือการให้บริการ เป็นส่วนประสมทางการตลาดที่สำคัญมาก ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ และเครื่องมือที่มีความทันสมัยในการศึกษาให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการบริการด้านการศึกษาที่ได้รับการศึกษาจะจัดให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ธาริณี พัทธเจริญพงศ์ (2554) กล่าวถึง ด้านการบริหารจัดการ การให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการทางสังคม ผู้บริหารต้องมีจุดมุ่งหมายในการบริหารการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนเป็นที่ยอมรับในสังคม ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาต้องมีนโยบายที่ชัดเจน เพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องชี้แนะและดำเนินการต่อไป เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพและสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพในทุกด้าน กล่าวคือ กล้าแสดงออกมีสุขภาพร่างกายและจิตใจ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความสุขกับการเรียน

ยุพา นิลลิต (2555) กล่าวถึง ด้านการบริหารจัดการ ที่มุ่งเน้นการบริการวิชาการในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิต

ไชโย จันทรนิล (2557) กล่าวถึง ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาต้องมีนโยบายและเป้าหมายที่เหมาะสม ให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการทางสังคม

สรุปด้านการบริหารจัดการ คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการทำงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมาย หรือบรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกัน กำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ผู้บริหารที่ดีควรมีความรู้และเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีทักษะและประสบการณ์ ด้านการบริหารงานสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทัน่วงที

มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้มุ่งพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบ แสวงหาข้อมูลข่าวสาร มีการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบใช้นวัตกรรมและสื่อต่าง ๆ มาช่วยในการบริหารงานและคำนึงถึงมาตรฐานวิชาการ มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน จะต้องสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่เสมอ

6. ด้านค่าใช้จ่าย

ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) กล่าวถึง ด้านค่าใช้จ่าย เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนการศึกษา รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนมากขึ้น

เกษรา โพธิ์เย็น (2550) กล่าวถึง ด้านค่าใช้จ่ายมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา เนื่องจากรายได้ของครอบครัวมีผลต่อค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการตัดสินใจจะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการเก็บเงินค่าธรรมเนียม ต้องเหมาะสมต่อคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีผลกระทบต่อครอบครัวด้วย อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีความฝืดเคือง ผู้ปกครองอาจมีปัญหาในการใช้จ่ายของครอบครัวเพราะค่าครองชีพที่สูงขึ้น

ธาริณี พัทธเจริญพงศ์ (2554) กล่าวถึง ด้านค่าใช้จ่ายมีความสำคัญต่อการตัดสินใจที่จะเข้าศึกษาที่มีความเหมาะสมกับหลักสูตร มีระบบผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับชาวต่างชาติ และมีทุนการศึกษาให้แก่ชาวต่างชาติ

ยุพา นิลลิต (2555) กล่าวถึง ด้านค่าใช้จ่าย มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ที่บิดา มารดาสามารถจ่ายได้ มีทุนการศึกษาและโครงการช่วยเหลือด้านเงินกู้เพื่อการศึกษา มีระบบการผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา

ไชโย จันทรนิล (2557) กล่าวถึง ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง que ผู้เรียนให้ความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีผลกระทบต่อครอบครัวด้วย อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีความฝืดเคือง ผู้ปกครองอาจมีปัญหาในการใช้จ่ายของครอบครัว เพราะค่าครองชีพ ที่สูงขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้ปกครองแต่ละรายจึงต้องมีการพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นปัจจัยหลัก

สรุปด้านค่าใช้จ่าย คือค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนเรียกเก็บในแต่ละภาคเรียน เช่น ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงการศึกษา ค่ากิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเรียนภาษาต่างประเทศ ค่าอุปกรณ์ ค่ากิจกรรมในหลักสูตร รวมถึงค่าสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ค่าประกันอุบัติเหตุ ที่เรียกเก็บตลอดปีการศึกษา มีจำนวนที่ความเหมาะสม นอกจากนี้

ยังมีการจัดหาทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่เรียนดีและขาดแคลนทุนทรัพย์ และผู้ปกครองสามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้ในอัตราที่เหมาะสม มีระบบการผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาได้ด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไกรสิงห์ สุดสงวน (2559) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสถาบัน (สถานศึกษามีชื่อเสียงด้านการเรียนการสอน) ด้านเหตุผลส่วนตัว (ความต้องการของผู้ปกครอง) และด้านเศรษฐกิจ (สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเป็นรายได้ให้แก่ครอบครัว)

ขวัญชนก รุจจนพันธุ์ (2555) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง พบว่าสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในด้านความพร้อมและความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ความสวยงาม ความร่มรื่นของมหาวิทยาลัย ขนาดพื้นที่ใหญ่โตและความทันสมัยของอาคารเรียน

บุญมา พรชัย (2542) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกระหว่างการทำงานหรือการศึกษาต่อของบัณฑิตปริญญาตรี จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกระหว่างการทำงานหรือการศึกษาต่อของบัณฑิตปริญญาตรี สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกระหว่างการทำงานหรือการศึกษาต่อของบัณฑิตปริญญาตรี ได้แก่ อายุ อาชีพ ของบิดา และรายได้ของมารดา จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าอาชีพของบิดา (รัฐวิสาหกิจ และลูกจ้าง พนักงานเอกชน) คะแนนเฉลี่ยสะสม และรายได้ของมารดา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อมากกว่าทำงาน ส่วนอายุเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานมากกว่าศึกษาต่อของบัณฑิตปริญญาตรี

อดิศร เจริญงอยู่ (2543) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของเยาวชนไทยในชนบท ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนไทยในชนบท ด้านปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย ความคาดหวังด้านการศึกษาของเยาวชน, ความคาดหวังด้านอาชีพ, การตระหนักในคุณค่าของเวลา และชีวิต และลำดับที่เกิด ปัจจัยระดับครอบครัวประกอบด้วย ขนาดครอบครัว

พล เหลืองรังสี (2546) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ มีปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจคือ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญา ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ระดับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

ถาวรินทร์ สุระเดชะวงศ์ (2546) ศึกษาเรื่องความต้องการการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ แผนการเรียนและคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียนและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษา คือ รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และทัศนคติกับความต้องการการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ประพันธ์ แสงทองขาว (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเลือกและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเปรียบเทียบการตัดสินใจ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกับระดับการตัดสินใจ โดยข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาของทั้ง 2 แห่ง โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 800 ชุด สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-test, F-test และการหาความสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกและตัดสินใจเข้าศึกษาในสาขาการจัดการทั่วไป เหตุผลที่เลือกเพราะสะดวกและใกล้บ้าน ผู้มีส่วนร่วมในการเลือกคือบุคคลในครอบครัว มีการศึกษาข้อมูลตั้งแต่หลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนและญาติ และเลือกสาขาตามความถนัด โดยพิจารณาด้านหลักสูตร ค่าใช้จ่าย สถานที่ และด้านการสนับสนุนการเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการด้านการจัดองค์การ ด้านจูงใจ และด้านการควบคุมคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) อายุ หลักสูตรการศึกษาแตกต่างกัน รายได้ของ

ผู้ปกครอง ที่พักอาศัยและภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการทุกด้านแตกต่างกันและการเลือกเข้าศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการเลือก ระยะเวลาศึกษาข้อมูล การรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการทุกด้านแตกต่างกัน

4) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อทุกด้านเป็นบวก อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง

Pormontrila J. (1996) ได้ทำการศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์ในเรื่อง การศึกษาสาเหตุการไม่เรียนต่อของผู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยได้แสดงถึงสาเหตุของการไม่เรียนต่อของนักเรียน จากพบมากที่สุดและเรียงตามลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้

- 1) ฐานะทางครอบครัว
- 2) ประกอบอาชีพ
- 3) ความสามารถในการเรียน
- และ 4) การแต่งงาน

Shang (1999) ได้ทำการศึกษาวិทยานิพนธ์ปริญญาเอก เพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่าง ภูมิหลังของนักศึกษากับการวางแผนเรียนต่อเมื่อจบระดับมัธยมศึกษาแล้ว พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนเรียนต่อ ได้แก่ เพศของนักเรียน รายได้ของครอบครัว และลักษณะของสถานศึกษาที่เข้าเรียน สำหรับที่มีความหวังสูงนั้น ระดับความสามารถทางวิชาการของตน จำเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการวางแผน ข้อเสนอแนะที่ Shang ได้กล่าวไว้บางอย่างที่น่าสนใจ คือ ควรมีการปรับปรุงและเตรียมตัวทางวิชาการให้แก่ นักเรียน และแนะแนวให้แก่ นักเรียนมากขึ้น

Newkirk and Jennifer (1999) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความปรารถนาและความคาดหวังในการศึกษาต่อและอาชีพในอนาคตของเยาวชน ศึกษาการทดสอบทางจิตวิทยา และภูมิหลังทางสังคม การศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีฐานะยากจนและเป็นเพศชายมีความปรารถนาและความคาดหวังในการศึกษาต่อและอาชีพในอนาคตที่ระดับน้อย และเมื่อพิจารณา นักเรียน ที่อาศัยอยู่ในเมือง จะรับรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อในอนาคตน้อยกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่นอกเมือง และนักเรียนที่อยู่ในระดับชนชั้นล่าง ยากจน จะมีอุปสรรคในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

Mok (2004) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังในการศึกษาของผู้ปกครอง: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างขุนนางจีนและผู้อพยพจากกวางตุ้ง การศึกษาพบว่าสามารถแก้ปัญหาความไม่เสมอภาคระหว่างเด็กที่มาจากขุนนางจีนและเด็กที่อพยพมาจากกวางตุ้ง สำหรับภูมิหลังของระดับการศึกษาขั้นสูงและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนของครอบครัว พบว่าครอบครัวที่เป็นขุนนาง จะมีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาที่สูง ส่งผลให้นักเรียนได้รับการสนับสนุนที่ดี และประสบความสำเร็จในด้านวิชาการ

ซูซีย์ เทพสาร (2546, หน้า 13) กล่าวว่า ปัจจัยของการตัดสินใจในแนวคิด ซึ่งสรุปได้ว่าการตัดสินใจอะไรจะต้องพิจารณาปัจจัย 3 อย่างคือ ประการแรกได้แก่ ข้อมูลจากตนเอง ที่ได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ เพียงธรรมแล้ว ประการที่สองการใช้ข้อมูลทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประการที่สามด้านความรู้ วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาบางตัว ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจได้แก่ การรับรู้ ค่านิยม และบุคลิกภาพ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการตัดสินใจของบุคคลให้แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะจะมีอิทธิพลในสถานการณ์การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจไม่เพียงพอ และยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างกันมากนัก ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ประสบการณ์ ค่านิยมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพ พื้นฐานทางวัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล

2. ค่านิยมเป็นกรอบมาตรฐานซึ่งใช้เป็นกรอบกำหนดทางเลือกของคนจากทางเลือกต่าง ๆ ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจ ค่านิยมอาจจะเรียนรู้จากพ่อแม่ ครูอาจารย์เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน พื้นฐาน ทางสังคม สื่อมวลชนและอื่น ๆ นอกจากค่านิยมแล้วจริยธรรมในสังคมก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจกล่าวคือในการแสวงหาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจนั้น ผู้ตัดสินใจต้องคำนึงถึงจริยธรรมหรือค่านิยมของสังคมนั้น ๆ ด้วยว่าทางเลือกนั้นนำไปปฏิบัติแล้วสังคมยอมรับหรือไม่ หรือจะก่อให้เกิดปัญหาหรือมีผลกระทบต่อจริยธรรมของคนในสังคมหรือไม่

3. บุคลิกภาพ (Personality) ของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีอิทธิพล เช่น บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยง กล้าได้กล้าเสีย บางคนชอบรีรอในการตัดสินใจ บางคนชอบทดลองเมื่อพบเหตุการณ์เดียวกัน ผู้ตัดสินใจที่มีบุคลิกภาพต่างกันจะเลือกวิถีในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2539, หน้า 557-558) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคือ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อตนเอง เช่น ในการเลือกอาชีพจะคำนึงถึงรายได้ จะทำให้มีกินมีใช้ ระดับใด งานนั้นน่าสนใจตรงตามความถนัดความสามารถของตนหรือไม่ จะทำงานในท้องถิ่นที่ตนต้องการหรือไม่ มีโอกาสก้าวหน้าและมีความมั่นคงในการทำงานนั้นมากน้อยเพียงใด

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ ผลเสียต่อคนใกล้ชิด ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญเพียงพอหรือไม่ มีเวลาให้กับครอบครัวหรือไม่ มีสวัสดิการสำหรับครอบครัวหรือไม่

3. ปัจจัยด้านการยอมรับตนเอง โดยบุคคลจะพิจารณาว่าถ้าเลือกกระทำเช่นนี้แล้วตนเองภูมิใจหรือไม่ รับผิดชอบหรือไม่ เช่น ถ้าตัดสินใจศึกษาต่อสาขาวิชานี้ตนเองภูมิใจหรือรู้สึกด้อย เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านบุคคลแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การตัดสินใจเลือกสาขาการเรียน เลือกอาชีพ เลือกคู่ ตัดสินใจปลูกบ้าน หรือกระทั่งการตัดสินใจเล็ก ๆ น้อย ๆ

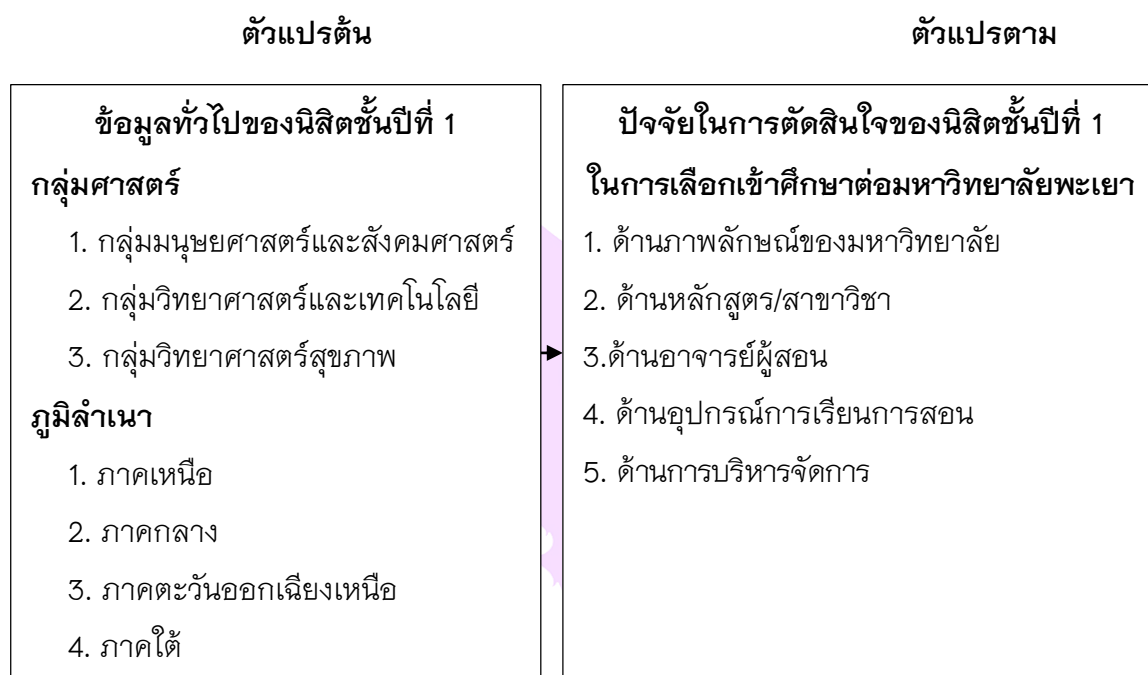
5. ปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยา การตัดสินใจของบุคคลไม่ใช่จะคำนึงถึงสิ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นพึงพอใจทั้งหมด ยังมีปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ถ้าสิ่งที่ตัดสินใจลงไปตนเองพอใจแต่ผิดศีลธรรมจรรยาทำให้ตัดสินใจเช่นนั้นไม่ได้

6. ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม เช่น ในสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องธรรมดา กับสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องร้ายแรง การตัดสินใจหย่าร้างในกรณีแรกคงง่ายกว่า กรณีหลัง เป็นต้น

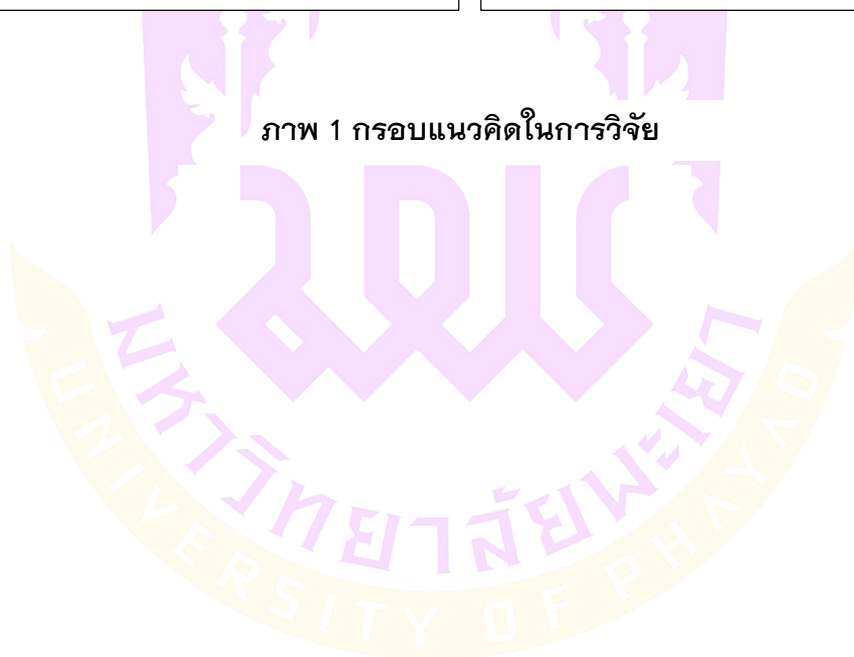
7. ปัจจัยด้านอารมณ์ ในขณะที่บุคคลตกอยู่ในสภาพที่มีอารมณ์รุนแรง เช่น รัก เกลียด โกรธ กลัว หรือกังวลอย่างหนัก ถ้าตัดสินใจอะไรลงไปในขณะที่นั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดความผิดพลาดได้ง่าย หรือในกรณีที่มีเรื่องสำคัญต้องตัดสินใจ คนเราจะเกิดความเครียดไม่แน่ใจว่าการตัดสินใจนั้นเหมาะสมหรือไม่ การตัดสินใจจึงควรรอให้อารมณ์อยู่ในสภาวะสงบเสียก่อนแล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อส่วนใหญ่แล้วนักเรียนคาดหวังว่าจะศึกษาต่อมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยสังคม และปัจจัยโรงเรียน ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่แล้วจะเน้นเชิงปริมาณ ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลเชิงสำรวจทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4,499 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 367 คน ประกอบด้วย กลุ่มสังคมศาสตร์, กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ, กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนี้

ตาราง 2 แสดงกลุ่มศาสตร์ที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	กลุ่มศาสตร์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,233	182
2	กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	919	75
3	กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	1,347	110
รวม		4,499	376

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของทาโรยามาเน (Taro Yamane) อภินันท์ จันตะณี (2550, หน้า 21) โดยใช้สูตรการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$1+N(e)^2$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง จากการประมาณค่า 5%

แทนค่า

$$n = \frac{4,499}{1+(4,499 \times (0.05)^2)}$$

$$1+(4,499 \times (0.05)^2)$$

$$= \frac{4,499}{12.25}$$

$$12.25$$

$$= 367$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 367 คน ดังที่ได้สรุปจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	กลุ่มศาสตร์	ชาย	หญิง	รวม
1	กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	753	1,480	2,233
2	กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	553	366	919
3	กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	194	1,153	1,347
	รวมทั้งหมด	1,500	2,999	4,499

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่สอบถามถึงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 2) ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 4) ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และ 5) ด้านการบริหารจัดการ

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน และความหมายโดยใช้หลักเกณฑ์ของ Likert's Scale 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษามากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษามาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาน้อยที่สุด

นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อ รายด้านและโดยรวม โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย

พิสัย = $\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}$

ระดับขั้นที่ต้องการ

= $\frac{5-1}{5}$

5

= 0.8

จึงให้ค่าช่วงห่างกันช่วงละ 0.8 ตามสูตรพิสัย ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษามากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษามาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความในแบบสอบถาม ทั้งในด้านเนื้อหา ความเข้าใจ การใช้ภาษาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแล้วพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. นำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะมาหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) โดยข้อคำถามแต่ละข้อจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำข้อคำถามมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ
6. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรในการวิจัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.82
7. นำเครื่องมือมาตรวจให้คะแนนแล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอมหาวิทยาลัย
2. นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนิสิตแก่นิสิตที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 367 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ทุกชุดจากนั้นนำแบบสอบถามมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. ทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มขึ้นไป การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ

แผนการดำเนินงาน

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ใช้วิธีเก็บข้อมูล โดยทำแบบสอบถามจากนิสิตที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 367 คน ผู้ศึกษาใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 27 เมษายน 2561 ถึง วันที่ 8 พฤษภาคม 2561

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 4 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	176	47.96
หญิง	191	52.04
รวม	376	100.00

จากตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศพบว่า เป็นเพศชายจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 47.96 และเป็นเพศหญิง จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 52.04

ตาราง 5 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
17	15	4.09
18	339	92.37
19	10	2.72
20	3	0.82
รวม	376	100.00

จากตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ อายุ 18 ปี จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 92.37 รองลงมา อายุ 17 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.09 รองลงมา อายุ 19 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.72 และน้อยที่สุด อายุ 20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.82 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม(GPAX) 5 ภาคการศึกษา

ระดับเกรดเฉลี่ยสะสม 5 ภาค	จำนวน	ร้อยละ
1.01 – 1.50	0	0.00
1.51 – 2.00	30	8.17
2.01 – 2.50	16	4.36
2.51 – 3.00	78	21.25
3.01 – 3.50	114	31.06
3.51 – 4.00	129	35.15
รวม	367	100.00

จากตาราง 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) 5 ภาคการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับเกรดเฉลี่ยสะสม 5 ภาค อยู่ระหว่าง 3.51 – 4.00 จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 35.15 รองลงมาอยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.06 รองลงมาอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 รองลงมาอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.00 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.17 และน้อยที่สุดอยู่ระหว่าง 2.01 – 2.50 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	69	18.80
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	54	14.71
เกษตรกรรวม	131	35.69

ตาราง 7 (ต่อ)

อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	21	5.72
ธุรกิจส่วนตัว	42	11.44
รับจ้างทั่วไป	25	6.81
อื่น ๆ (ตาย)	25	6.81
รวม	367	100.00

จากตาราง 7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองพบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 35.69 รองลงมา ได้แก่ รับราชการ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 รองลงมา ได้แก่ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.71 รองลงมา ได้แก่ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.44 รองลงมา ได้แก่ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ (ตาย) จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.81 และน้อยที่สุด ได้แก่ ค้าขาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.72 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองรวมกัน

รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง รวมกัน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	11	3.00
10,001 – 15,000 บาท	89	24.25
15,001 – 20,000 บาท	52	14.17
20,001 – 30,000 บาท	45	12.26
30,001 – 40,000 บาท	102	27.79
40,001 บาท ขึ้นไป	68	18.53
รวม	367	100.00

จากตาราง 8 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองรวมกันพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.79 รองลงมาอยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็น

ร้อยละ 24.25 รองลงมาอยู่ระหว่าง 40,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.53 รองลงมาอยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.17 รองลงมาอยู่ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.26 และน้อยที่สุดอยู่ระหว่าง ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มศาสตร์ที่เรียน

กลุ่มศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	100	27.25
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	136	37.06
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	131	35.69
รวม	367	100.00

จากตาราง 9 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มศาสตร์ที่เรียนพบว่า ส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 37.06 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 35.69 และน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
ภาคเหนือ	160	43.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	152	41.42
ภาคกลาง	32	8.72
ภาคใต้	23	6.27
รวม	367	100.00

จากตาราง 10 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภูมิภาคพบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 41.42 รองลงมา ได้แก่

ภาคกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.72 และน้อยที่สุด ได้แก่ ภาคใต้ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.27 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิต เกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมโดยนำเสนอในรูปแบบของข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น ดังนี้

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เป็นระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	4.89	0.35	มากที่สุด
2. ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา	4.88	0.37	มากที่สุด
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.92	0.34	มากที่สุด
4. ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.88	0.39	มากที่สุด
5. ด้านการบริหารจัดการ	4.88	0.35	มากที่สุด
รวม	4.89	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.34) รองลงมา คือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.35) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.35) ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.37) และ ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.39) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปี
ที่ 1 รายข้อด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เป็นที่ยอมรับทางสังคม	4.80	0.45	มากที่สุด
2. มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยี และมีความทันสมัย	4.78	0.42	มากที่สุด
3. มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในด้านการจัดการศึกษา	4.93	0.32	มากที่สุด
4. มหาวิทยาลัยมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน	4.98	0.20	มากที่สุด
5. มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา	4.89	0.37	มากที่สุด
6. มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน	4.94	0.31	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	4.89	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 12 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน (\bar{X} = 4.98, S.D. = 0.20) รองลงมา มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน (\bar{X} = 4.94, S.D. = 0.31) มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในด้านการจัดการศึกษา (\bar{X} = 4.93, S.D. = 0.32) มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา (\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.37) ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับทางสังคม (\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.45) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีและมีความทันสมัย (\bar{X} = 4.78, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิต
 ชั้นปีที่ 1 รายข้อด้านหลักสูตร/สาขาวิชา

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. หลักสูตรที่เปิดสอนมีชื่อเสียง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน	4.88	0.36	มากที่สุด
2. หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน	4.90	0.32	มากที่สุด
3. มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัย และพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.85	0.39	มากที่สุด
4. มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้มีความทันสมัยสอดคล้องและเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาประเทศ	4.87	0.44	มากที่สุด
5. สามารถประยุกต์เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาวะสังคม การประกอบอาชีพ และปรับปรุงระบบการทำงานขององค์กรได้	4.93	0.32	มากที่สุด
6. มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.86	0.40	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านหลักสูตร/สาขาวิชา	4.88	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 13 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านหลักสูตร/สาขาวิชาพบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สามารถประยุกต์เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาวะสังคม การประกอบอาชีพ และปรับปรุงระบบการทำงานขององค์กรได้ (\bar{X} = 4.93, S.D. = 0.32) รองลงมาคือหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน (\bar{X} = 4.90, S.D. = 0.32) หลักสูตรที่เปิดสอนมีชื่อเสียงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน (\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.36) มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีความทันสมัยสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ (\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.44) มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.40)

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน (\bar{X} = 4.85, S.D. = 0.39) ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิต
ชั้นปีที่ 1 รายข้อด้านอาจารย์ผู้สอน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. คณาจารย์มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับและมี ประโยชน์ต่อวงการการศึกษา	4.93	0.31	มากที่สุด
2. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงและมี ประสบการณ์การสอนมานาน	4.90	0.38	มากที่สุด
3. อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรคอย แนะนำและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต	4.96	0.24	มากที่สุด
4. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ตรงกับสาขา วิชาที่สอน	4.92	0.36	มากที่สุด
5. คณาจารย์มีเพียงพอต่อหลักสูตร และจำนวนนิสิต	4.87	0.41	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านอาจารย์ผู้สอน	4.92	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 14 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอาจารย์ผู้สอนพบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.92, S.D. = 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรคอยแนะนำและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต (\bar{X} = 4.96, S.D. = 0.24) รองลงมา คณาจารย์มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับและมีประโยชน์ต่อวงการการศึกษา (\bar{X} = 4.93, S.D. = 0.31) อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ตรงกับสาขา วิชาที่สอน (\bar{X} = 4.92, S.D. = 0.36) อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงและมีประสบการณ์การสอนมานาน (\bar{X} = 4.90, S.D. = 0.38) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือคณาจารย์มีเพียงพอต่อหลักสูตร และจำนวนนิสิต (\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.41) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิต
 ชั้นปีที่ 1 รายข้อด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. มหาวิทยาลัยมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย	4.92	0.32	มากที่สุด
2. มหาวิทยาลัยมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอต่อความต้องการของนิสิต	4.87	0.47	มากที่สุด
3. มีห้องสมุด หรือแหล่งสืบค้นข้อมูลที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย	4.90	0.38	มากที่สุด
4. ห้องเรียน/ห้องประชุม มีจำนวนและขนาดที่เหมาะสมต่อจำนวนนิสิต	4.81	0.42	มากที่สุด
5. มหาวิทยาลัยมีศูนย์ปฏิบัติการภาษาต่างประเทศ พร้อมเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก และให้ความรู้แก่ผู้เรียน	4.90	0.36	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.88	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 15 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.39) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย (\bar{X} = 4.92, S.D. = 0.32) รองลงมา มหาวิทยาลัยมีศูนย์ปฏิบัติการภาษาต่างประเทศ พร้อมเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก และให้ความรู้แก่ผู้เรียน (\bar{X} = 4.90, S.D. = 0.36) มีห้องสมุด หรือแหล่งสืบค้นข้อมูลที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย (\bar{X} = 4.90, S.D. = 0.38) มหาวิทยาลัยมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอต่อความต้องการของนิสิต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ห้องเรียน/ห้องประชุม มีจำนวนและขนาดที่เหมาะสมต่อจำนวนนิสิต (\bar{X} = 4.81, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิต
 ชั้นปีที่ 1 รายข้อด้านการบริหารจัดการ

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. คณะผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำ และยึดหลักธรรมาภิบาล	4.86	0.41	มากที่สุด
2. คณะผู้บริหารมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัย พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันในระดับสากลได้	4.89	0.32	มากที่สุด
3. คณะผู้บริหารเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่มหาวิทยาลัย อย่างเป็นรูปธรรม	4.89	0.32	มากที่สุด
4. ผู้บริหารมุ่งเน้นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับ ชุมชน ดังปณิธานของมหาวิทยาลัย “ปัญญาเพื่อ ความเข้มแข็งของชุมชน (Wisdom for Community Empowerment)”	4.83	0.44	มากที่สุด
5. มหาวิทยาลัยที่ภาพลักษณ์ที่มุ่งเน้นปรัชญา ที่ว่า”ดำรงชีวิตด้วยปัญญาประเสริฐที่สุด” (A Life of Wisdom is the Most Wondrous of All)	4.95	0.24	มากที่สุด
6. มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร อย่างทั่วถึง มีความน่าสนใจ และสะดวกต่อการ รับทราบข่าวสาร	4.86	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านการบริหารจัดการ	4.88	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 16 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยที่ภาพลักษณ์ที่มุ่งเน้นปรัชญาที่ว่า”ดำรงชีวิตด้วยปัญญาประเสริฐที่สุด”

(A Life of Wisdom is the Most Wondrous of All) (\bar{X} = 4.95, S.D. = 0.24) รองลงมา คณะผู้บริหารมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัย พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันในระดับสากลได้ และคณะผู้บริหารเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่มหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.32) มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างทั่วถึง มีความน่าสนใจ และสะดวกต่อการรับทราบข่าวสาร (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.38) คณะผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำ และยึดหลักธรรมาภิบาล (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมุ่งเน้นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับชุมชน ดังปณิธานของมหาวิทยาลัย “ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน (Wisdom for Community Empowerment)” (\bar{X} = 4.83, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นรายด้าน โดยจำแนกนักศึกษาที่กลุ่มศาสตร์ต่างกัน

ปัจจัยในการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1	กลุ่ม มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์		กลุ่ม วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี		กลุ่ม วิทยาศาสตร์ สุขภาพ		F	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. ด้านภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย	3.65	.80	3.43	1.03	3.35		
2. ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา	3.42	.87	3.12	.90	3.42	.83	2.992	0.031*
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.53	.64	3.13	.96	3.24	.77	2.256	0.081
4. ด้านอุปกรณ์การเรียน การสอน	3.93	.80	3.24	.92	3.11	.67	10.149	0.000*
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.63	.71	3.10	.99	3.47	.71	6.516	0.000*
โดยรวม	3.63	.55	3.20	.68	3.32	.52	4.744	0.003*

จากตาราง 17 พบว่า นิสิตที่ศึกษาต่อในกลุ่มศาสตร์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มศาสตร์พบว่า กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ เห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา อยู่ในระดับมาก โดยนิสิตที่ศึกษาอยู่กลุ่มศาสตร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการพิสูจน์เพื่อหาความแตกต่างของกลุ่มนิสิตที่มีความเห็นแตกต่างกันเป็นกลุ่มศาสตร์ ดังตาราง 18-20

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ที่ศึกษากลุ่มศาสตร์ต่างกัน

กลุ่มศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		กลุ่มวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กลุ่มวิทยาศาสตร์ สุขภาพ
	\bar{X}			
กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.12	-	.152	.007*
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.22	.144	-	.249
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.42	.027	.310	-

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 18 พบว่า นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ เห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ศึกษากลุ่มศาสตร์ต่างกัน

กลุ่มศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		กลุ่มวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กลุ่มวิทยาศาสตร์ สุขภาพ
	\bar{X}			
กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.10	-	.000*	.097
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.31	.251	-	.230
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.47	.112	.018	-

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 19 พบว่านิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ที่ศึกษากลุ่มศาสตร์ต่างกัน

กลุ่มศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		กลุ่มวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กลุ่มวิทยาศาสตร์ สุขภาพ
	\bar{X}			
กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.20	-	.733	.154
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.24	.221	-	.003*
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.32	.052	.142	-

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 20 พบว่านิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริหารจัดการแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษา
ต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มาจากภูมิลำเนาต่างกัน

ปัจจัยในการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1	ภาค								F	p-value
	ภาคเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย	3.58	.67	3.53	.73	3.52	.71	3.47	.77	1.630	0.046*
2. ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา	3.61	.70	3.45	.81	3.58	.77	3.53	.77	2.966	0.032*
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.70	.60	3.43	.75	3.51	.74	3.40	.79	2.683	0.182
4. ด้านอุปกรณ์การเรียน การสอน	3.51	.74	3.76	.74	3.56	.72	3.63	.90	3.158	0.025*
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.53	.71	3.74	.78	3.54	.85	3.50	.76	6.695	0.000*
โดยรวม	3.59	.47	3.58	.62	3.54	.59	3.51	.66	4.438	0.004*

จากตาราง 21 พบว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาโดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากทุกภาค โดยนิสิตที่ศึกษาอยู่ภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการพิสูจน์เพื่อหาความแตกต่างของกลุ่มนิสิตที่มีความเห็นแตกต่างกันเป็นกลุ่มศาสตร์ ดังตาราง 22-25

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ				ภาคกลาง				ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				ภาคใต้			
	\bar{X}	3.53	3.40	3.54	3.52											
ภาคเหนือ	3.53	-	.002*	.065	.008*											
ภาคกลาง	3.40	.010	-	.282	.062											
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.54	.231	.182	-	.001*											
ภาคใต้	3.52	.127	.064	.451	-											

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน นิสิตภาคกลางและภาคใต้ และนิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้				
	\bar{x}	3.51	3.50	3.53	3.50
ภาคเหนือ	3.51	-	.031	.065	.007*
ภาคกลาง	3.50	.427	-	.134	.071
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.53	.323	.014	-	.045
ภาคใต้	3.50	.024	.036	.145	-

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 พบว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านหลักสูตร/ สาขาวิชา มีความแตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้				
	\bar{x}	3.61	3.52	3.54	3.51
ภาคเหนือ	3.61	-	.121	.079	.009*
ภาคกลาง	3.52	.087	-	.066	.084
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.54	.320	.024	-	.005*
ภาคใต้	3.51	.214	.147	.130	-

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 24 พบว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอุปสรรคการเรียนการสอน แตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านการบริหารจัดการของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้				
	\bar{x}	3.54	3.51	3.52	3.50
ภาคเหนือ	3.54	-	.226	.096	.023
ภาคกลาง	3.51	.303	-	.001*	.182
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.52	.087	.048	-	.090
ภาคใต้	3.50	.011	.350	.081	-

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 25 พบว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างจากนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา และเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาจำแนกตามกลุ่มศาสตร์ และภูมิภาค ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสรุปผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา

โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิต เกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมเป็นรายด้าน และรายข้อ พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากจากน้อยไปหามากพบว่าด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา และด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.1 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รองลงมา มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในด้านการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับทางสังคม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยี และมีความทันสมัย ตามลำดับ

1.2 ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สามารถประยุกต์เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาวะสังคม การประกอบอาชีพและปรับปรุงระบบการทำงานขององค์กรได้ รองลงมาคือหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน หลักสูตรที่เปิดสอนมีชื่อเสียงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีความทันสมัยสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตามลำดับ

1.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรคอยแนะนำและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต รองลงมา คณาจารย์มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับและมีประโยชน์ต่อวงการศึกษา อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ตรงกับสาขา วิชาที่สอน อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงและมีประสบการณ์ การสอนมานาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือคณาจารย์มีเพียงพอต่อหลักสูตร และจำนวนนิสิตตามลำดับ

1.4 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย รองลงมา มหาวิทยาลัยมีศูนย์ปฏิบัติการ ภาษาต่างประเทศ พร้อมเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก และให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีห้องสมุด หรือแหล่งสืบค้นข้อมูลที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย มหาวิทยาลัยมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอต่อความต้องการของนิสิต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ห้องเรียน/ห้องประชุม มีจำนวนและขนาดที่เหมาะสมต่อจำนวนนิสิตตามลำดับ

1.5 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยที่ภาพลักษณ์ที่มุ่งเน้นปรัชญาที่ว่า “ดำรงชีวิตด้วยปัญญาประเสริฐที่สุด” (A Life of Wisdom is the Most Wondrous of All)

รองลงมา คณะผู้บริหารมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัย พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันในระดับสากลได้ และคณะผู้บริหารเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่มหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างทั่วถึง มีความน่าสนใจ และสะดวกต่อการรับทราบข่าวสาร คณะผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำ และยึดหลักธรรมาภิบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมุ่งเน้นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับชุมชน ดังปณิธานของมหาวิทยาลัย “ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน (Wisdom for Community Empowerment)”

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาจำแนกตามกลุ่มศาสตร์ และภูมิภาค สรุปลำเนา สรุปได้ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นรายด้านของนักศึกษาที่กลุ่มศาสตร์ต่างกัน

พบว่า นิสิตที่ศึกษาต่อในกลุ่มศาสตร์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มศาสตร์พบว่า กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ เห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา อยู่ในระดับมาก โดยนิสิตที่ศึกษาอยู่กลุ่มศาสตร์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย

1. นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ เห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

3. นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริหารจัดการแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มาจากภูมิลำเนาต่างกัน พบว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาโดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ทุกภาค โดยนิสิตที่ศึกษาอยู่ภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย

1. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแตกต่างจากนิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคกลางและภาคใต้ และนิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้

2. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านหลักสูตร/ สาขาวิชามีความคิดเห็นแตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้

3. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน มีความคิดเห็นแตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้

4. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริหารจัดการมีความคิดเห็นแตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยมีข้อสังเกตและนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาน พบว่า

1.1 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยพะเยาเป็นมหาวิทยาลัยมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมาเป็นเวลานาน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนดังจะเห็นได้จากหากมีหนังสือขอความร่วมมือให้มหาวิทยาลัยช่วยเหลืองาน

ต่าง ๆ ของจังหวัดหรือส่วนราชการ หรือองค์กรเอกชนอื่นมหาวิทยาลัยพะเยาจะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถนอกจากนี้มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในด้านการจัดการศึกษามีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา อีกทั้งความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับทางสังคม อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา นวลแก้ว (2541) พบว่า ความคาดหวังที่เป็นอันดับที่ 1 มีดังนี้ คือ (1) ความคาดหวัง สิ่งแวดล้อมที่ดีสำหรับด้านสังคม (2) โรงเรียนเปิดสอนวิชาเลือกต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการสำหรับด้านการศึกษา (3) โรงเรียนสอนวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบวิชาชีพได้สำหรับด้านอาชีพ และ(4) เมื่อเรียนจบแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ สำหรับด้านเศรษฐกิจ ส่วนประมวลความคิดเห็นนักเรียนมีความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบและทันสมัยสามารถต่อที่อื่นเมื่อจบการศึกษา และโรงเรียนจัดการสอนวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น

1.2 ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรสามารถประยุกต์เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาวะสังคมในปัจจุบัน หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน ความมีชื่อเสียงมีคุณภาพของมหาวิทยาลัยพะเยาก็เป็นอีกปัจจัยหลักที่นิสิตตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยพะเยายัง มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรคอย แนะนำและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิตอย่างสม่ำเสมอ สืบเนื่องจากปัจจุบันอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาเป็นสื่อในการเรียนการสอน เช่น การค้นคว้าผ่านเว็บไซต์ต่างๆ การส่งงานผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) Facebook หรือแม้แต่ Application Line ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิตสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับและมีประโยชน์ต่อวงการศึกษาย่างกว้างขวาง เนื่องจากมหาวิทยาลัยพะเยาได้ส่งเสริม สนับสนุน อาจารย์ให้ศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ตลอดจนสนับสนุนทุนวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาต่อยอดด้านวิชาการ และถ่ายทอดไปยังนิสิตให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาตนเองและประเทศชาติต่อไป

1.4 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยพะเยามีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนตลอดจนค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการศึกษาได้อย่างสะดวกโดยได้นำระบบ Wifi ที่มีประสิทธิภาพสูงมาใช้ในระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีศูนย์ปฏิบัติการภาษาต่างประเทศ พร้อมเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก และให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีห้องสมุด หรือแหล่งสืบค้นข้อมูลที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย โดยเปิดให้บริการทุกวัน นิสิตสามารถสืบค้นหาข้อมูลประกอบการเรียนได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอต่อความต้องการของนิสิต

1.5 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยที่ภาพลักษณ์ที่มุ่งเน้นปรัชญาที่ว่า "ดำรงชีวิตด้วยปัญญาประเสริฐที่สุด" (A Life of Wisdom is the Most Wondrous of All) คณะผู้บริหารมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัย พร้อมกับ การเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันในระดับสากลได้ คณะผู้บริหารเป็นนักบริหาร การเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่มหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างทั่วถึง มีความน่าสนใจ และสะดวกต่อการรับทราบข่าวสาร คณะผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำ ซึ่งปัจจัยที่อาจมีส่วนทำให้ระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยได้ออกนอกระบบมาเป็นเวลาประมาณ 8 ปีส่งผลให้การบริหารจัดการง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยพะเยาจำแนกตามกลุ่มศาสตร์ และภูมิภาค สรุปลงได้ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยพะเยาของนิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นรายด้านของนักศึกษาที่กลุ่มศาสตร์ต่างกัน สรุปลงได้ ดังนี้ นิสิตที่ศึกษาอยู่กลุ่มศาสตร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์ การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการแตกต่างกัน โดย

2.1.1 นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ เห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา แตกต่างจากนิสิต ที่ศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ

มีหลักสูตรที่ซับซ้อน รายวิชาเรียนค่อนข้างยาก และรายวิชาที่เรียนส่วนใหญ่เน้นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะคณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และสหเวชศาสตร์ จึงอาจส่งผลให้การสื่อสารและเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนของนิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งผิดกับกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่รายวิชาการส่วนใหญ่เป็นวิชาที่มีพื้นฐานมาจากมัธยมศึกษาตอนปลาย และไม่ค่อยมีศัพท์ภาษาอังกฤษทำให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน

2.1.2 นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต้องใช้อุปกรณ์การเรียนโดยเฉพาะห้องแล็บ และสื่อการเรียนการสอนมากกว่ากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งในการบางกรณีหากมีการใช้ห้องแล็บรวมและอุปกรณ์การเรียนการสอนรวม ทำให้อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ

2.1.3 นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริหารจัดการแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่คาดหวังว่าการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยย่อมมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล จึงสามารถเปิดคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดได้ดังเช่นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงอื่น ๆ ได้ อีกทั้งสืบเนื่องจากจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่อในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพกับจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กันเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือสำเร็จการศึกษากว่าร้อยละ 90 ของนิสิตที่ศึกษาต่อในกลุ่มนี้ทั้งหมดในแต่ละรุ่น

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มาจากภูมิลำเนาต่างกัน โดยนิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการแตกต่างกัน โดย

2.2.1 นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างจากนิสิตภาคกลางและภาคใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยพะเยา เป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยของภาคเหนือ และนิสิตที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยาส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มี

ภูมิภาคหนึ่งอาจมีโอกาสดำเนินการประชาสัมพันธ์ และรับรู้ถึงข่าวสาร ของมหาวิทยาลัยมากกว่าภาคอื่น ๆ เพราะภูมิภาคที่อยู่ใกล้สามารถเห็นสถานที่จริง ตลอดจนมีโอกาสเข้าใช้บริการก่อนที่จะตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ อีกทั้งมีความคุ้นชินกับสถานที่มากกว่านิสิตที่มาจากภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะนิสิตจากภาคกลาง และภาคใต้ซึ่งระยะทางค่อนข้างไกล ส่งผลให้เกิดสภาวะการปรับตัวและต้องปรับทัศนคติกับมหาวิทยาลัยพอสมควร นอกจากนี้ นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะภูมิประเทศ ตลอดจนการใช้ชีวิต ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนิสิตภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือคล้าย ๆ กัน จึงไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจผิดกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ในภาคใต้บางส่วนที่อาจเกิดความรู้สึกหวาดหวั่น ห้างไกลครอบครัวเนื่องจากมาศึกษาต่อค่อนข้างไกล จึงอาจส่งผลต่อด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแต่ก็เป็นเพียงส่วนน้อย และอาจเป็นเพียงแค่ภาคการศึกษาแรก ๆ ของนิสิตใหม่เท่านั้น ทั้งนี้เมื่อนิสิตปรับตัวได้แล้ว ก็อาจไม่เกิดปัญหาเหล่านี้

2.2.2 นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านหลักสูตร/ สาขาวิชา มีความแตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาทุกรอบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ซึ่งอาจผิดกับภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะภาคใต้แม้จะได้รับข้อมูลข่าวสารทุกรอบอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางสื่อเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็น เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย หรือแม้กระทั่งหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนโดยตรงก็ตาม แต่ด้วยข้อจำกัดด้านระยะทาง จึงส่งผลให้นิสิตทางภาคใต้ไม่สามารถเดินทางมาสอบ หรือสัมภาษณ์กับทางมหาวิทยาลัยได้ จึงทำให้พลาดโอกาสในการเข้าศึกษาต่อไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชัย เทพสาร (2546, หน้า 13) กล่าวว่า ปัจจัยของการตัดสินใจในแนวคิด ซึ่งสรุปได้ว่าการตัดสินใจ อะไรจะต้องพิจารณาปัจจัย 3 อย่างคือ ประการแรกได้แก่ ข้อมูลจากตนเองที่ได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ เทียงธรรมแล้ว ประการที่สองการใช้ข้อมูลทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประการที่สามด้านความรู้ วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาบางตัวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจได้แก่ การรับรู้ ค่านิยม และบุคลิกภาพ ซึ่งอธิบายได้ว่าการรับรู้ (Perception) จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมตัดสินใจของบุคคลให้แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะจะมีอิทธิพลในสถานการณ์การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจ

ไม่เพียงพอ และยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างกันมากนัก ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ประสบการณ์ ค่านิยมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพ พื้นฐานทางวัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล

2.2.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอุปสรรคการเรียนการสอน แตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสืบเนื่องจากด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่นิสิตที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่าเพราะมีลักษณะภูมิประเทศ ตลอดจนการใช้ชีวิต ภาษาศาสตร์ และวัฒนธรรมของคล้าย ๆ กัน ส่งผลให้การตัดสินใจเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยพะเยาด้านอุปสรรคการเรียนการสอนไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนเพราะมีอุปสรรคการเรียนการสอนครบครัน แต่เหตุผลที่แตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาภาคใต้คือ อาจยังไม่มีโอกาสเข้ามาเห็นสถานที่จริงเนื่องจากมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในภูมิภาคที่เป็นภูเขาสูง จะเห็นก็แต่เพียงจากสื่อต่าง ๆ เท่านั้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นมหาวิทยาลัยพะเยาได้อำนวยความสะดวกให้กับนิสิตที่มาจากภูมิภาคเท่าเทียมกัน และอำนวยความสะดวกการเรียนการสอนเพื่อให้เต็มศักยภาพ นอกจากนี้ยังมีห้องละหมาดไว้บริการให้กับนิสิตและบุคลากรที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้เกิดความเสมอภาคเพื่อการพัฒนาบุคลากรอย่างยั่งยืนอีกด้วย

2.2.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริหารจัดการแตกต่างจากนิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางเกิดความคุ้นชินกับสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนได้รับบริการที่เต็มศักยภาพ ในโรงเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมปลายมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะบางส่วนเป็นนิสิตที่มาจากโรงเรียนที่สิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่ครบครันเมื่อเทียบกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคกลาง จึงส่งผลให้มีความเห็นด้านการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ แสงทองขาว (2550) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเลือกและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกและตัดสินใจเข้าศึกษาในสาขาการจัดการทั่วไป เหตุผลที่เลือกเพราะสะดวกและใกล้บ้าน ผู้มีส่วนร่วมในการเลือกคือบุคคลในครอบครัว มีการศึกษาข้อมูลตั้งแต่หลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนและญาติ และเลือกสาขาตามความถนัด โดยพิจารณาตามหลักสูตร ค่าใช้จ่าย สถานที่ และด้านการสนับสนุนการเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ

มากทุกด้าน 2) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการด้านการจัดองค์การ ด้าน
 จูงใจ และด้านการควบคุมคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) อายุหลักสูตร
 การศึกษาแตกต่างกัน รายได้ของผู้ปกครองที่พักอาศัยและภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีระดับ
 ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ ทุกด้านแตกต่างกันและการเลือกเข้าศึกษาผู้มีส่วนร่วมใน
 การเลือก ระยะเวลาศึกษาข้อมูล การรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการ
 บริหารจัดการทุกด้านแตกต่างกัน 4) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์
 กับระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อทุกด้านเป็นบวก อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยควรนำเอาเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียน
 การสอน และง่ายต่อการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร
2. มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัย อย่างต่อเนื่อง
 เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสามารถนำเนื้อหา
 มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. มหาวิทยาลัยควรจัดสรรคณาจารย์มีเพียงพอต่อหลักสูตร อาจารย์ประจำ
 สาขาวิชามีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และมีจำนวน
 เพียงพอต่อจำนวนนิสิตที่จะเข้าศึกษาในแต่ละปี
4. มหาวิทยาลัยควรจัดสรรห้องเรียน/ห้องประชุม มีจำนวนและขนาดที่เหมาะสม
 ต่อจำนวนนิสิตที่จะเข้าศึกษาในแต่ละปี
5. ผู้บริหารควรมุ่งเน้นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับชุมชน ดังปณิธานของมหาวิทยาลัย
 “ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน (Wisdom for Community Empowerment)” เพื่อพัฒนา
 มหาวิทยาลัยพะเยาไปสู่มหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ โดยมีการจัดการเรียนการสอน
 ให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา เพื่อรับใช้สังคมโดยมุ่งปฏิบัติภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต
 ให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากลสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเข้าทำงานในองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ของนิสิตที่
 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยพะเยา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลชลี ไชยนันดา. (2539). **กระบวนการตัดสินใจ** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์.
- เกษรา โพธิ์เย็น. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรี**
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ไกรสิงห์ สุตสงวน. (2559). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี**
มหาวิทยาลัยเอกชน. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
กรุงเทพฯ.
- ขวัญชนก รุจจนพันธ์. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันการศึกษา**
ในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดลำปาง. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บธ.ม., มหาวิทยาลัยเนชั่น, ลำปาง.
- จุฑามาศ ชูจินดา. (2555). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตร**
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
วิทยานิพนธ์ รป.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ฉัตรพร เสมอใจ. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา.**
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- เชิดพงษ์ จีระจิตต์, ชัชชัย แก้วสนธิ และรพี ดอกไม้เทศ. (2559). **การจูงใจและการเสริมแรง**
(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ชูชัย เทพสาร. (2546). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กระบวนการตัดสินใจเลือกบริษัท**
รักษาความปลอดภัย กรณีศึกษาผู้ประกอบการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนรถยนต์
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ไชโย จันทร์นิล. (2557). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะบริหารศาสตร์**
สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ บธ.บ., วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาภิเษยของ, ระยอง.
- ณัชชา สุวรรณวงศ์. (2548). **การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา**
ต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยนเรศวร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในเขตจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2551). การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อ
ระดับปริญญาโท ของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ดลฤดี สุวรรณศิริ. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ธาริณี พัทธเจริญพงศ์. (2554). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
หลักสูตรนานาชาติ ของนักศึกษาชาวต่างชาติในเขตกรุงเทพและปริมณฑล.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, กรุงเทพฯ.
- นิตยา นวลแก้ว. (2541). ปัจจัยการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา
ของนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู. วิทยานิพนธ์ ค.บ., มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- บุญมา พรชัย. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกกระหว่างการทำงาน หรือการศึกษาต่อ
ของบัณฑิตปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ประพันธ์ แสงทองขาว. (2550). การเลือกและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,
พระนครศรีอยุธยา.
- พัฒนชิตา เจริญวัชรวิทย์. (2556). ทศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการตัดสินใจเข้าศึกษา
ในมหาวิทยาลัยพะเยา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา,
พะเยา.
- พล เหลืองรังสี. (2546). ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ของนิสิต
ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2546 สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ภัทรารุณี ชาโคตร. (2539). องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัย
รามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ภาวรินทร์ สุระเดชะวงศ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วศ.ม.,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น

- ยูพา นิลลิต. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บช.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2539). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียน กรณีศึกษาวิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี**. วิทยานิพนธ์ บช.บ., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2541). **แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อดิศร เจริญงอญ. (2543). **ปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมนศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนวัดอมรินทร์าราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- อภิวัฒน์ จันตะนี. (2550). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- Barnard. (1938). **The instrument and expressive characteristics of public of secondary schools and effectiveness**. Dissertation International, ph.D., Oxford University, London.
- Gibson and Ivancevich. (1976). **Curriculum and Teaching**. Boston: Allyn and Bacon.
- Jones. (1958). **Fundamentals of behavioral research**. Reading Mass: Addison-Wesley.
- Kotler and Armstrong. (2001). **Essentials of Psychological Testing (3)**. New York: Harper AndRow.
- Moody. (1975). **The instructional leadership behaviors of principals in middle school in California and the impact of impact of implementation academicachievement**. Dissertation International, ph.D., Oxford University, London.
- Mok. (2004). **Empowering Leadership and its Relationship to student Academic Performance**. Dissertation International, ph.D., Oxford University, London.

- Newkirk and Jennifer. (1999). **Introduction to Multicultural Education**. Boston: Pearson Education.
- Oppenheim. (1979). **The Motivation to work** (3). New York: JohnWiley & Sons.
- Plunkett and Attner. (1994). **Motivation and Personality** (4). New York: Harper & Row.
- Pormontrila, J. (1996). **The human sild of enterprise**. New York: McGrew–Hill.
- Shang. (1999). The Effect of Brain–based Instruction to Improve on Student’s Academic Achievement in Social Studies Instruction. **Journal International Conference on Engineering Education**, 55(5), 110–112.
- Simon. (2008). The Effects of Brain – based Learning on Academic Achievement andRetention of Knowledge in Science Course. **Electronic Journal of Science Education**, 12(5), 12–15.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา

ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อประโยชน์ในการทำการศึกษาวิจัย ข้อมูลที่ท่านตอบจะเป็นความลับ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ..... ปี

3. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) 5 ภาคการศึกษา

1.01 – 1.50

1.51 – 2.00

2.01 – 2.50

2.51 – 3.00

3.01 – 3.50

3.51 – 4.00

4. อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

.....

5. ระดับ รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองรวมกัน

☐	ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐	10,001 – 15,000 บาท
☐	15,001 – 20,000 บาท	☐	20,001 – 30,000 บาท
☐	30,001 – 40,000 บาท	☐	40,001 บาท ขึ้นไป

6. กลุ่มศาสตร์ที่เรียน

- กลุ่มสังคมศาสตร์
- กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ

7. ภูมิภาค

- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่สอบถามถึงปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร/สาขาวิชาที่มีความสนใจ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษามากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาปานกลาง

3 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาน้อยที่สุด

ลำดับ	ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษา	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย						
1	ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับทางสังคม					
2	มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยี และมีความทันสมัย					
3	มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในด้านการจัดการศึกษา					
4	มหาวิทยาลัยมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน					
5	มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา					
6	มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน					
ปัจจัยด้านหลักสูตร/สาขาวิชา						
7	หลักสูตรที่เปิดสอนมีชื่อเสียงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน					

ลำดับ	ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษา	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านหลักสูตร/สาขาวิชา						
8	หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน					
9	มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
10	มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีความทันสมัย สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ					
11	สามารถประยุกต์เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาวะสังคม การประกอบอาชีพและปรับปรุงระบบการทำงานขององค์กรได้					
12	มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน						
13	คุณวุฒิทางด้านวิชาการของอาจารย์ผู้สอน					
14	คณาจารย์มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับและมีประโยชน์ต่อวงการศึกษ					
15	อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงและมีประสบการณ์การสอนมานาน					
16	อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรคอยแนะนำและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต					
17	อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถตรงกับสาขา วิชาที่สอน					
18	คณาจารย์มีเพียงพอต่อหลักสูตรและจำนวนนิสิต					

ลำดับ	ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษา	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน						
19	มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย					
20	มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนการสอน มีเพียงพอต่อความต้องการของนิสิต					
21	มีห้องสมุด หรือแหล่งสืบค้นข้อมูลที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย					
22	มีจุดเชื่อมต่อระบบ Internet ที่เพียงพอเหมาะสม และสามารถเชื่อมโยงได้ตลอดเวลา					
23	ห้องเรียน/ห้องประชุมมีจำนวน และขนาดที่เหมาะสมต่อจำนวนนิสิต					
24	มหาวิทยาลัยมีศูนย์ปฏิบัติการ ภาษาต่างประเทศ พร้อมเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ผู้เรียน					
ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย						
25	มหาวิทยาลัยมีคณะผู้บริหารที่มีชื่อเสียง มีภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคม					
26	คณะผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำ และยึดหลักธรรมาภิบาล					
27	คณะผู้บริหารมุ่งการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัย พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันในระดับสากลได้					

ลำดับ	ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษา	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	คณะผู้บริหารเป็นนักบริหาร การเปลี่ยนแปลง สามารถสร้าง การเปลี่ยนแปลงให้แก่มหาวิทยาลัย อย่างเป็นรูปธรรม					
29	ผู้บริหารมุ่งเน้นภาพลักษณ์ที่สอดคล้อง กับชุมชน ดั่งปณิธานของมหาวิทยาลัย “ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน (Wisdom for Community Empowerment)”					
30	มหาวิทยาลัยที่ภาพลักษณ์ที่มุ่งเน้น ปรัชญาที่ว่า “ดำรงชีวิตด้วยปัญญา ประเสริฐที่สุด” (A Life of Wisdom is the Most Wondrous of All)					

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
(ผู้วิจัย)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วันนิสา พุนรัตน์ทรัพย์
วัน เดือน ปี เกิด	22 สิงหาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	บธ.บ. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
ที่อยู่ปัจจุบัน	100 หมู่ที่ 6 ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา 56130
ผลงานตีพิมพ์	วันนิสา พุนรัตน์ทรัพย์ (ผู้บรรยาย). (16 มิถุนายน 2561). ปัจจัยในการตัดสินใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยพะเยา ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 4 (หน้า 745-746). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

